

OBSAH ČÍSLA

- 3** EDITORIAL
4 SLOVO ŘEDITELE
4 OCENĚNÍ AWARD 2022
5 KALENDÁŘ LF HK NA ROK 2023
5 SLOVO DĚKANA
- AKTUÁLNĚ**
- 6** KLINIKA URGENTNÍ MEDICÍNY FN HK
8 NEFROLOGICKÁ KLINIKA FN A LF HK
10 DAR ELEKTRÁRNY OPATOVICE PRO FN HK
11 ROZHOVOR S ŘEDITELEM FN HK
14 NOVÍ VEDOUCÍ PRACOVNÍCI
15 NOC VĚDCŮ – VŠEMI SMYSLY
- VĚDA A VÝZKUM**
- 16** STOMATOLOGICKÁ KLINIKA A INOVACE
18 KONGRES DĚTSKÝCH CHIRURGŮ V ČR
19 XXVIII. OŠETŘOVATELSKÉ DNY
19 MOBILITY NIGHT
20 SAZAMŮV DEN ČÍSLO DVACET ŠEST
20 OCENĚNÍ Z AMSTERDAMU
21 XVIII. SOUDNĚLÉKAŘSKÝ DEN
22 MEZINÁRODNÍ KONGRES EPUAP V PRAZE
23 MONOKLONÁLNÍ GAMAPATIE
23 XXVIII. KONFERENCE O TROMBÓZE A HEMOSTÁZE
24 BESEDY NA HRADĚ 2022
- INFORMACE, ZAJÍMAVOSTI**
- 25** PÉČE O ZAMĚSTNANCE FN HK
25 HERNÁ OD NADACE ARCHA CHANTAL
26 KAROLINSKA INSTITUTE, ŠVÉDSKO
28 DAR FC HRADEC KRÁLOVÉ DĚTEM VE FN
29 CESTY MĚSTA 4
30 HRADEC KRÁLOVÉ VE FOTOGRAFIÍCH
32 SOCIÁLNĚ ZDRAVOTNÍ A LÉKAŘSKÁ PÉČE ZA PRVNÍ REPUBLIKY
33 BĚH O CENU ÚSTAVU FYZIOLOGIE
34 ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÁ ŠKOLA PŘI FN

Vážení a milí čtenáři,

máme tady konec roku 2022 a vy tak máte před sebou letos již poslední číslo Scanu. Když přemýšlím, co nám končící rok přinesl, tak si na moc pozitivních změn jak pro zdravotnictví, tak pro všechny obyvatele „modré“ planety nevzpomínám. Nadále pokračující pandemie COVIDU, aktuálně její varianta Omikron, postihla už asi všechny obyvatele České republiky včetně mne. Naštěstí však jak díky očkovací kampani, která však nadále není moc úspěšná, tak zejména mírnějšímu průběhu onemocnění již nedošlo k takové zátěži pro zdravotnictví, jak tomu bylo v minulých letech. Co nás všechny v tomto roce zaskočilo, není asi potřeba připomínat. Napadení Ukrajiny Ruskem čekal podle mne málokdo. Tato zcela nová situace pro všechny obyvatele Evropy ovlivnila snad již úplně všechno. Uprchlíkovou krizí zdravotnictví ještě zvládlo prakticky bez problémů díky již zmíněné zátěži pandemií Covidu-19. To, co následovalo v souvislosti s problémy se zásobováním zemním plynem a ropou a s tím vyvolanou energetickou krizí, je pro celou společnost šokem. Další vývoj vzniklé situace lze tak odhadovat jen velmi obtížně. Recese hospodářství a s tím související extrémní inflace provázená poklesem reálných příjmů způsobuje v současnosti problémy nám všem. Před zdravotnictvím je teď velký úkol a to, aby se pokud možno udržela jeho kvalita a nedošlo k zhoršení zdravotního stavu populace díky výše popsaným vlivům. Bohužel finance plynoucí do zdravotnictví oproti minulým letům poklesly, přitom jejich valná část putovala v předchozích dvou letech na nákup předražených ochranných prostředků a testů v rámci probíhající pandemie Covidu. Co nám tedy v této situaci zbývá? Jen doufat, že bude líp! Nic netrvá do nekonečna, proto i probíhající konflikt a s tím související problémy musí jednou skončit. Nezbyvá nám tedy než věřit, že se současná situace uklidní a pracovat dál, jak nejlépe dovedeme, snad nám tak zůstanou alespoň vděční pacienti, kteří chápou, jak je pro ně fungující zdravotnictví důležité.

A nyní tedy několik poznámek a upozornění k obsahu aktuálního čísla. V úvodu jako vždy naleznete sloupek ředitele FN HK a děkana LF HK. Mezi pracovišti představujeme tentokrát dvě nové kliniky, které byly ustaveny 1. 1. 2022 – Klinikou urgentní medicíny a Nefrologickou kliniku. Chcete vědět, jak vidí budoucnost FN HK její nový ředitel? Přečtete si rozhovor s MUDr. Alešem Hermanem, Ph.D. Nechybí také pravidelná rubrika s představením nových vedoucích pracovníků. Tentokrát máme velmi bohatou sekci Vědy a výzkumu, přináší ohlédnutí za řadou kongresů a konferencí – Světový kongres dětských chirurgů v ČR, XXVIII. královéhradecké ošetrovatelské dny, 26. Szaműv den, XVIII. Soudnělékařský den pro orgány činné v trestním řízení, Česko-slovenská konference o trombóze a hemostáze, XXI. pracovní konference na téma monoklonálních gamapatií. Ve spolupráci s Centrem transferu biomedicínských technologií představujeme novinky ze Stomatologické kliniky. V poslední části Scanu – Informace a zajímavosti pokračují především naše pravidelné rubriky – Péče o zaměstnance FN HK, Hradec Králové ve fotografii, příspěvek ze Základní a Mateřské školy při FN HK. Nechybí poslední díl, který představuje novou stálou expozici Muzea východních Čech a další díl Sociálně zdravotní a lékařské péče za první republiky. Můžete s námi také trochu cestovat – na sever do Švédska na pracovní návštěvu Karolinska Institutu.

Snad se Vám bude i poslední letošní číslo Scanu líbit, jen připomínám, že my v redakci uvítáme jakékoli připomínky, náměty ke zpracování nebo i přímo Vaše příspěvky do čísel dalších.

Celá redakce svým čtenářům přeje šťastné prožití vánočních svátků a úspěšný vstup do Nového roku, který snad již bude lepší, než byly ty dva minulé.

prof. Vladimír Maisnar

Foto titulní strana: *Klinika urgentní medicíny FN HK – viz článek str. 6. Foto Reprocentrum FN HK.*

Zadní strana: *Staré pohlednice s vánočním a novoročním pozdravem z Hradce Králové, 20.–30. léta 20. století, Sbíрка MVČ.*

scan

Časopis Fakultní nemocnice a Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové

Ročník XXXII (2022), č. 4
MK ČR E 11425 • ISSN 1211-295X

Časopis SCAN založil a v letech 1991–2005 byl jeho vedoucím redaktorem PhDr. Vladimír Panoušek. Šéfredaktor: prof. MUDr. Vladimír Maisnar, Ph.D., MBA, editorka: Mgr. Iveta Juranová.

Adresa redakce:
maisnar@fnhk.cz; juranova@fnhk.cuni.cz.

Redakční rada: PhDr. J. Bavor, prof. MUDr. RNDr. M. Červinka, CSc., MUDr. Aleš Herman, Ph.D., prof. MUDr. J. Mandák, Ph.D., prof. MUDr. V. Maisnar, Ph.D., MBA, prof. MUDr. V. Palička, CSc., dr.h.c., Ing. P. Sedlářová, Bc. J. Sochor, prof. MUDr. I. Šteiner, CSc., prof. MUDr. P. Žáček, Ph.D. Vydává FN HK a LF UK HK jako čtvrtletník v Naladatelství ATD Miroslav Všečetka, Dvůr Králové nad Labem (atd.hk@seznam.cz, tel. 774 167 245) Vyrobitel tiskárna V&H Print Hlávko s. r. o.

(Elektronickou verzi časopisu - eScan - naleznete na webových stránkách Lékařské fakulty v Hradci

Králové na adrese <https://www.fnhk.cuni.cz/e-SCAN/>; archiv časopisu je zveřejněn na webových stránkách Fakultní nemocnice na adrese <http://fnhk.cz> v kapitole O fakultní nemocnici a <http://fnhk.cuni.cz> v kapitole Informační služby – Časopisy a www.facebook.com/Scan.casopis.FNHNK.LFHK)

Pokyny pro autory: Text příspěvku odevzdávejte elektronicky, zpracovaný v editoru Microsoft Word. Doprovodný obrazový materiál nevládejte do textu, ale posílejte samostatně.

Kontaktní adresy:
maisnar@fnhk.cz; juranova@fnhk.cuni.cz

Vážené kolegyně, vážení kolegové, tento úvodník píšu v posledním měsíci roku 2022, o kterém si mnozí mysleli, že bude prvním klidným rokem po pandemii covid-19 a umožní nám návrat do normálních životů. Asi ni-

kdo nečekal události, které tak výrazně zasahují do našich každodenních činností, ať už je to válka na Ukrajině, velmi vysoká inflace či dramatický růst cen energií. Namísto klidného roku jsme prožili další turbulentní období a před každým z nás vyvstaly v profesních i osobních životech nové úkoly a výzvy.

Pro mě osobně začala 1. září, kdy jsem byl jmenován ředitelem Fakultní nemocnice Hradec Králové, další profesní fáze mého života. Po návratu ze soukromého sektoru jsem se vrátil do nemocnice, kterou jsem znal ze svého předchozího působení. V prvních týdnech jsem se zaměřil na důkladné seznámení s provozem, setkával jsem se zaměstnanci na jejich pracovištích a absolvoval velké množství jednání. Jsem rád, že jsem se po letech znovu setkal s mnoha kolegy, se kterými jsem v nemocnici před lety spolupracoval a těším se na další spolupráci.

Fakultní nemocnice Hradec Králové je špičkové zdravotnické zařízení, které nabízí specializovanou péči v mnoha oborech medicíny. Chtěl bych poděkovat všem zaměstnancům nemocnice za jejich každodenní úsilí, díky kterému jsme schopni zajišťovat péči o pacienty.

Při nástupu do funkce jsem slíbil provedení organizační změny, která vstoupila v platnost od 1. listopadu, kdy nemocnice přešla na vertikální způsob řízení. Jsem přesvědčen o tom, že to pomůže zefektivnit rozhodování vedoucích pracovníků v některých věcech a přispěje k lepšímu fungování nemocnice. V blízké době připravíme vypsání tendrů na provedení auditů v oblasti hospodaření, investic a personální oblasti, které popíší stav v jednotlivých odděleních a navrhnou případné změny.

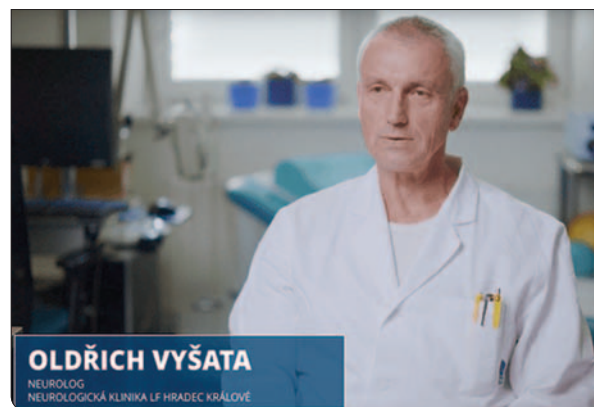
Zcela zásadní pro další rozvoj nemocnice je projekt Modernizace chirurgických oborů, bez realizace tohoto projektu by se nemocnice v nejbližších letech dostala do složité situace, která by neumožňovala rozvoj některých oborů a zlepšování péče o pacienty. Vynaložím veškeré úsilí, aby se tato stavba začala realizovat, ač v této složité době to bude náročné s ohledem na celkovou ekonomickou situaci.

Výraznou pozornost bude nutné věnovat zpracování nového generelu nemocnice, který by měl popsat současný stav celého areálu i jednotlivých budov a nastínil by možnosti rozvoje nemocnice v dalších letech.

V souvislosti s válkou, inflací a strachem o budoucnost se ve společnosti stále více objevuje nespokojenost a často i agresivita. Zkusme všichni proti této špatné náladě bojovat, aktivně pracovat a nepodléhat skepsi. Práce, kterou děláme má velký smysl a pomáhá lidem. Přeji Vám všem klidné a požehnané Vánoce strávené s rodinou a vše nejlepší do roku 2023.

Aleš Herman

Ocenění Award 2022

Výsledek výzkumu lékařů z Fakultní nemocnice Hradec Králové zaměřený na systém monitorování poruch chůze u neurologických pacientů zvítězil v kategorii DATA letošního ročníku soutěže Czech DIGI@MED Award, která propojuje svět medicíny a digitálních technologií.

Výzkum doc. MUDr. Oldřicha Vyšaty, Ph.D. z Neurologické kliniky Fakultní nemocnice Hradec Králové, na kterém spolupracovali také přednosta klinik prof. MUDr. Martin Vališ, Ph.D., FEAN, lékař kliniky MUDr. Ondřej Dostál a také Ing. Jiří Mošna, MBA, RTTP z Centra transferu biomedicínských technologií, je zaměřen na vytvoření systému pro objektivní hodnocení závažnosti poruch chůze neurologických pacientů a vývoj těchto poruch v čase.

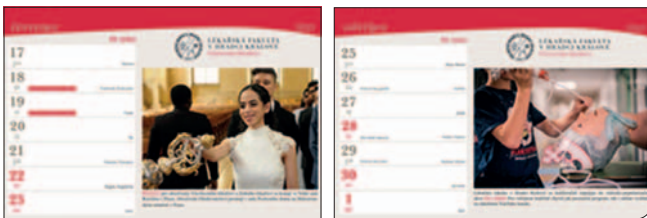
„Systém spojuje chytré pohybové senzory se zpracováním výstupů z těchto senzorů pokročilými algoritmy pro strojové učení mělkých a hlubokých neuronových sítí a předáním srozumitelných a užitečných informací ošetřujícímu lékaři, pacientovi nebo jeho blízkým,“ uvedl k projektu doc. Vyšata.

V současnosti na trhu dostupná řešení, která by byla použitelná k tomuto účelu, jsou složitá, nákladná a také technicky náročná, proto se nyní hledají cesty, jak technologii hradeckých lékařů uvést na trh. Na tuto technologii byla v červenci 2021 podána česká patentová přihláška a o rok později mezinárodní patentová přihláška. Existence systému monitorujícího poruchy chůze je důležitá, protože tyto potíže jsou častou příčinou pádů a zranění. Protože jde o chronické obtíže, zatěžují ekonomiky i časově zdravotní systém a výrazně zhoršují kvalitu života pacientů.

Do letošního ročníku soutěže se přihlásilo celkem 19 projektů, což je o 100 procent více než byl počet přihlášených v roce 2021. Bližší informace o soutěži a oceněných v dalších kategoriích je možné najít na webové adrese <https://digimedaward.cz>

Bc. Jakub Sochor

Kalendář LF HK na rok 2023

Lékařská fakulta v Hradci Králové vydává i pro rok 2023 vlastní stolní kalendář, tentokrát tematicky zaměřený na formální i neformální akce a události, které se odehrávají na fakultě v průběhu akademického roku. Mimo fotografií z tradičních promocií, inaugurace, přijímacího řízení nebo plesu jsme zařadili i řadu dosud nepublikovaných snímků z dalších odborných, kulturních, sportovních či společenských událostí, které se nějakým způsobem pojí s Lékařskou fakultou v Hradci Králové.

V samotném kalendáři jsou zahrnuty a zvýrazněny akce, události a výročí související s LF HK a významné dny s lékařskou tematikou, například Světový den hypertenze, Evropský den mozku, Mezinárodní den Alzheimerovy choroby atd.

Kalendář má rozměry 240 x 160 mm. Cena jednoho výtisku je 90 Kč (včetně DPH).

Kalendář si můžete objednat na e-mailové adrese psenicovap@lfhk.cuni.cz.

-PR LF HK-

Vážené čtenářky, vážení čtenáři, při pohledu na kalendář se ani nechce věřit, že je za námi další rok. Další rok, který utekl doslova jako voda. Další rok plný událostí, které ovlivňovaly náš život.

Konečně se podařilo přibrzdit a omezit koronavirovou epidemii, i když si v žádném případě netroufám tvrdit, že se jí podařilo definitivně pokořit. Díky mnoha opatřením se snížil výskyt, riziko přenosu a riziko závažných komplikací. Náš život se z tohoto pohledu postupně vrátil do normálních kolejí.

A s tím jsou tady v čase adventním a vánočním i tradiční zvyky, které v posledních letech tolik chyběly. Vánoční trhy se svou typickou nezaměnitelnou atmosférou, s vůní čerstvého vánočního cukroví, svařeného vína, medoviny a melodiemi krásných vánočních koled. Náměstí s ozdobenými a rozsvícenými vánočními stromy, kostely s jesličkami, svátečně vyzdobené ulice. Pohoda adventního času, plného klidu, rozjímání a milých vzpomínek, krása vánočních svátků, plných radosti a lásky v kruhu rodinném a mezi přáteli.

Bohužel i letos však není vše tak idylické, jak bychom si přáli, a musíme se potýkat s významnými problémy, které doba přináší. Nebývalé zdražování prakticky všech položek. Energií, pohonných hmot, průmyslových výrobků, jídla, služeb. Neuvěřitelně vysoká inflace. Pro mnoho domácností se denní život stává velmi, velmi složitým. Pro mnoho firem a institucí je provoz problematický, často na hranici existenčních možností. To vše jako přímý důsledek ruské vojenské agrese na Ukrajině, která přímo ovlivňuje naši zemi i celou Evropu. Agrese, kterou jsme si nedovedli představit ani v nejhrošších snech. Přesto je skutečností. Miliony lidí v emigraci, miliony lidí bez domova, tisíce a tisíce mrtvých. Dospělých, starých i dětí. Přežívší ve stálém strachu, co bude zítra. Zničená města, vesnice, továrny, školy, nemocnice. V nastupující zimě bez vody, elektřiny, tepla, fungující infrastruktury. Zpustošená pole, lesy. To vše jen několik stovek kilometrů od nás.

Ve srovnání s tím vším mohou má předchozí slova o adventní pohodě a láskyplné vánoční atmosféře znít neuvěřitelně, možná až absurdně. Važme si proto životních podmínek, které doposud, i přes všechny současné problémy, máme. Važme si míru, který u nás doposud vládne. Není samozřejmostí. A pomáhejme ze všech sil těm, kterým se nedostává.

Vážené čtenářky, vážení čtenáři, dovolte, abych Vám všem popřál krásné a pohodové svátky vánoční i důstojné rozloučení s letošním rokem. Do celého příštího roku 2023 Vám pak přeji především pevné zdraví, osobní pohodu a životní úspěchy. Věřme, že se situace uklidní a stabilizuje, nebezpečí pomine, všechny problémy se podaří vyřešit a náš život se postupně vrátí do normálních kolejí. Do kolejí zdraví, radosti, bezpečí a míru. *Jiří Mandák*

Klinika urgentní medicíny FN HK

V rámci strategického plánu nemocnice bylo v letech 1999–2000 iniciováno jednání o vytvoření samostatného příjmového oddělení Fakultní nemocnice. Od roku 2004 byli vytvořeny podklady pro budoucí jeho podobu nemocnice, přičemž prim. Dědek a dr. Kočí čerpali ze svých zahraniční zkušeností (Holandsko, Jihoafrická republika) a byli přímo zapojeni do týmu architektů. Díky jejich spolupráci vzniklo architektonické uspořádání vycházející přímo z potřeb zdravotníků – do kruhu vytvořeného oddělení s otevřenými širokými prostory se zachováním dostatečné intimity pacientů.

Klinická činnost byla zahájena dne 4. 2. 2008 sloučením původní akutní chirurgické a interní ambulance FN HK. V květnu 2008 byla přidružena lékařská služba první pomoci (LSPP), v červenci téhož roku přičleněn iktový program. V průběhu roku 2008 jako na prvním pracovišti v ČR byla zavedena aplikace masivního transfuzního protokolu závažně poraněným pacientům. Dne 1. 1. 2022 došlo k ustanovení pracoviště **Klinikou urgentní medicíny**. V současnosti je klinika součástí zásadních centrových programů FN HK – traumatologického, kardiovaskulárního a komplexního cerebrovaskulárního. Od zahájení svého provozu funguje pracoviště v nepřetržitém provozu a nikdy nebylo uzavřeno.

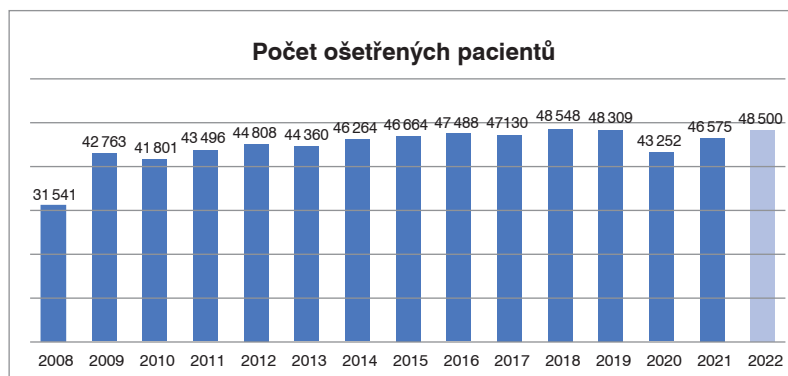
Provoz na klinice probíhá na třech úsecích, které jsou vzájemně propojeny stavebně i funkčně, a jsou lokalizovány okolo centrálního pultu pro personál. Jedná se o ambulantní – bezprahový úsek, na který navazuje úsek 7 expektačních monitorovaných lůžek v otevřených boxech a jedním izolačním boxem pro pacienty s nutností oddělené péče z důvodů epidemiologických, sociálních atp. Péče o pacienty vyžadující intenzivní nebo resuscitační péči a orgánovou podporu probíhá na úseku emergentním (tzv. crash-room). Na péči o tyto pacienty se kromě personálu kliniky podílí také traumatým a neúrazový resuscitým (celkem cca 1 000 aktivací obou týmů ročně).

Tým kliniky je tvořen 19 kmenovými lékaři a 62 nelékařskými zdravotnickými pracovníky. V mimopracovní dobu se na provozu chirurgického úseku podílejí rezidenti Chirurgické a Ortopedické kliniky, na interním úseku lékaři interních klinik a externisté z řad ambulantních specialistů, nicméně zhruba 70 % provozu nechirurgické části je zajišťováno kmenovými lékaři kliniky.

Lékařská pohotovostní služba (LPS) je v provozu ve všední dny od 16 hod. do 22 hod., o víkendech a svátcích od 8 hod. do 22 hod. Na personálním zajištění se podílejí lékaři FN HK a všeobecní praktičtí lékaři Královéhradeckého kraje.

Pacient přicházející na kliniku je při vstupu roztříděn podle závažnosti svého zdravotního stavu na základě třídícího systému Emergency Severity Index, verze 4. Třídění provádí zkušený zdravotnický pracovník. Přiřazená priorita určuje rychlost kontaktu pacienta s lékařem. Do prostoru kliniky pacient vstupuje ze strany akutních ambulancí přes regist-

raci v recepci a čekárnu. Posádky Zdravotnické záchranné služby pacienty přivázejí do haly sanitek přes samostatný informační úsek nebo cestou střešního heliportu, pokud se jedná o nemocného transportovaného posádkou letecké záchranné služby.

Graf 1: Vývoj počtu ošetřených pacientů od zahájení provozu (odhad pro rok 2022)

Statistika

Od zahájení provozu postupně narůstá počet ošetřených pacientů, v současnosti je zde ošetřeno přes 48 000 pacientů ročně (během pandemie COVID-19 byl zaznamenán mírný pokles). Setrvalý rostoucí trend mj. souvisí s omezováním činnosti okolních zdravotnických zařízení (Graf 1). Z tohoto počtu je do nemocnice přijato 13 % pacientů, z toho 1/3 na jednotky intenzivní péče. Jednoznačným pozitivním efektem kliniky je tedy funkce iniciálního filtru na vstupu pacienta do nemocnice.

Věda a vzdělávání

Stejně jako mnoho ostatních pracovišť FN HK, tak i Klinika urgentní medicíny je kromě péče o nemocné výukovou základnou pro pregraduální výuku o specializační vzdělávání lékařů i nelékařských pracovníků. Lékaři kliniky se podílejí na pregraduální výuce studentů LF HK Univerzity Karlovy a Fakulty vojenského zdravotnictví Univerzity obrany. Klinika je také místem praktické výuky v oboru zdravotnický záchranář a praktická sestra. Pro postgraduální vzdělávání je klinika jako jediné pracoviště v ČR akreditována pro obor Urgentní medicína v rámci Lékařské fakulty v Hradci Králové. V posledních dvou letech na klinice habilitovali dva docenti.

Klinika je držitelem mezinárodní licence a pořadatelem akreditovaných kurzů Advanced Trauma Life Support® (ATLS) a Prehospital Trauma Life Support® (PHTLS).

V rámci vědecké činnosti je na pracovišti realizováno několik projektů:

Projekt RABBIT2 – podávání plné krve závažně zraněným krvácejícím pacientům (od r. 2020; navázal na úspěšný projekt RABBIT – podání krevní transfuze jako součásti masivního transfuzního protokolu závažně poraněným a krvácejícím pacientům již v přednemocniční péči, který probíhal v letech 2018–2020). V současnosti je projekt rozšířen i pro závažně krvácející neúrazové pacienty. Probíhá ve spolupráci se Zdravotnickou záchrannou službou Královéhradeckého kraje a Transfuzním oddělením FN HK.

Tým Kliniky urgentní medicíny – fotografie vzniklá u příležitosti Emergency Medicine Day 2022 (foto MUDr. Karel Zadrobílek)

Studie STOP-LORE – zabývá se možností ambulantní léčby vybraných pacientů s plicní embolií, u kterých je nízké riziko komplikací a minimálně stejná prognóza jako u těch, kteří jsou léčeni v nemocnici.

Studie ENDEMIC zkoumá potenciální přínos časného použití UZ srdce nekardiologem při diagnostice akutních forem ischemické choroby srdeční a diferenciální diagnostiky u pacientů s bolestí na hrudi.

Studie zabývající se retrospektivním hodnocením úspěšnosti třídění pacientů s onemocněním COVID-19 na Klinice urgentní medicíny.

Studie zabývající se rizikovými faktory krvácení do trávicího traktu u pacientů léčených antikoagulační terapií se zaměřením se na genetické faktory.

Letos již podruhé jsme se aktivně účastnili mezinárodního dne urgentní medicíny „Emergency Medicine Day“, vyhlášeného na 27. května. Jeho součástí je mj. prezentace fotografií zhotovených naším kolegou, ilustrující naši práci, které jsou vystaveny po celý následující rok na stěně čekárny naší kliniky.

Závěr

Klinika urgentní medicíny tvoří zásadní pilíř akutní péče o dospělé pacienty ve FN HK. Díky moderně pojatému systému péče, zavádění inovativních postupů v péči o akutní pacienty hraje velmi důležitou roli na poli urgentní medicíny v ČR a určuje další směřování v oboru.

*MUDr. Jana Berková
zástupce přednosty, Klinika urgentní medicíny*

Nefrologická klinika FN a LF HK

Vznik kliniky, její struktura a umístění

K 1. lednu 2022 byla rozhodnutím vedení Fakultní nemocnice Hradec Králové a vedení Lékařské fakulty v Hradci Králové ustanovena Nefrologická klinika (NEK) jako společné pracoviště nemocnice i fakulty. Stala se třetí samostatnou nefrologickou klinikou v republice, přiřadila se ke Klinice nefrologie IKEM a Klinice nefrologie VFN a 1.LFUK Praha.

Vedením kliniky byla zprvu pověřena prof. MUDr. Sylvie Dusilová Sulková, DrSc., od 1. června 2022 se na podkladě výběrového řízení stal přednostou doc. MUDr. Roman Šafránek, PhD. Primářkou kliniky (zástupkyní pro LP) se po výběrovém řízení stala MUDr. Michaela Matysková Kubišová. Vrchní sestrou nové kliniky je Zuzana Kmentová. Na klinice pracuje v současné době čtrnáct kmenových lékařů, 35 sester (28 úvazků), biomedicínský inženýr, tři administrativní pracovníci a tři stálí sanitáři.

Nefrologická klinika vznikla transformací Hemodialyzačního střediska (HDS) a svým hlavním provozem sídlí v budově 27 (obrázek). Je zde umístěn chronický dialyzační program (dva velké sály, 12 + 12 dialyzačních lůžek v troj-směnném provozu) i nepřetržitý program akutní dialýzy (celkem 5 lůžek s parciálním boxovým uspořádáním), dále i základní vyšetřovny a technické zázemí (obrázek 2).

Klinická nefrologie je umístěna v budově 10. V ambulantním traktu je transplantační a nefrologická ambulance. Lůžková část vznikla rozdělením původního oddělení A

3. interní kliniky na 2 části. Část A1 (17 lůžek) je nadále pracovištěm 3. interní kliniky, oddělení A2 (13 lůžek) spadá pod Nefrologickou kliniku (vedoucím lékařem je MUDr. Mirko Kadlec). Lékařské zajištění A2 je v gesci NEK, sesterská péče je sdílená s 3. interní klinikou.

Léčebně preventivní, výukové a výzkumné zaměření kliniky

Nefrologická klinika zajišťuje obor v celé šíři (klinická, dialyzační a transplantáční nefrologie). Dialyzační provoz je nepřetržitý. Chronickou dialýzu podstoupí denně přibližně

Obr. 2 Otevřený pohled na chronický dialyzační sál

60 pacientů, akutní pacienti jsou dialyzováni buď na akutním sále, či extramurálně na JIP pracovištích napříč nemocnicí. Spektrum poskytovaných metod je kompletní (tj. včetně plasmferéz, hemofiltračí i HCO dialýz). Ročně provádíme více než 18 tisíc mimotělních eliminačních procedur. V oblasti dialýzy je specialistkou MUDr. Magdalena Mokrejšová, na dialyzačních sálech však pracují všichni nefrologové.

Velký rozvoj zejména v letošním roce zaznamenává klinická nefrologie. Mimo jiné jsme provedli již téměř sto biopsií nativních ledvin, tím jsme se dostali na druhé místo v České republice v počtu biopsií ročně (bioptují doc. Šafránek a MUDr. Kadlec).

Kompetencí a povinností nefrologů je nejen zařazení pacientů se selháním ledvin na čekací listinu (waiting list) včetně stanovení schématu imunosupresivní léčby, ale i komplexní a dlouhodobá (trvalá) péče o pacienty po transplantaci. V transplantačním programu se profilovala MUDr. Michaela Matysková, problematice se cíleně věnují i MUDr. Anita Pokorná, doc. Šafránek a prof. Dusilová Sulková, nyní i MUDr. Alena Malá. Další lékaři se zaučují, základní erudici mají pochopitelně všichni nefrologové.

Do výuky studentů fakulty se díky spolupráci s katedrou interních oborů zapojili prakticky všichni lékaři již v době, kdy samotná nefrologie neměla přímou vazbu k fakultě, nyní v tom systémově pokračujeme. Čtyři lékaři zahájili doktorské postgraduální studium. Klinika je plně akreditovaným pracovištěm II. typu pro obor nefrologie.

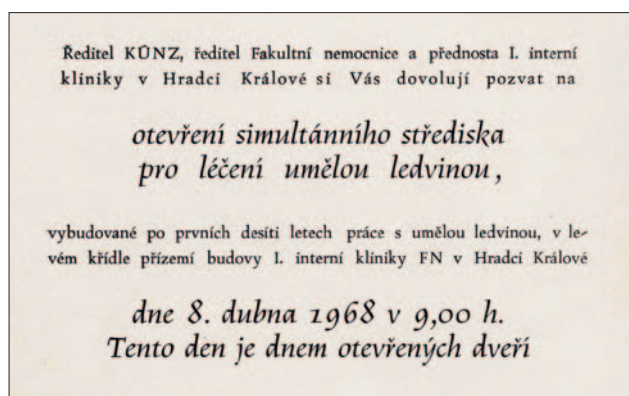
Ve výzkumu se zaměřujeme mimo jiné na renální kostní nemoc a všechny související otázky, na klinické využití nových dialyzačních metod (včetně biofeedback technologií), na vybrané okruhy metabolických důsledků poruchy funkce ledvin, nově na hemodynamické změny spojené s cévními spojkami s vysokým průtokem krve. V tom všem pochopitelně spolupracujeme s řadou pracovišť napříč FN HK. Spolupráce je navázána i s Farmaceutickou fakultou (doc. Josef Malý a spolupracovníci) a vzešly z ní nejen originální publikace, ale i knížka, určená přímo našim transplantovaným pacientům (obrázek 3).

V říjnu 2022 jsme spoluorganizovali celostátní odborné setkání České nefrologické společnosti a České transplantační společností při příležitosti 60. let výročí od první transplantace ledviny v tehdejší Československu (listopad 1961). V listopadu 2022 se v Hradci Králové poprvé konal kongres Společnosti pro cévní přístupy. Hradečtí nefrologové pořádali řadu regionálních i celostátních aktivit i dříve (mj. 34. celostátní nefrologický kongres s mezinárodní účastí v červnu 2006 či celostátní setkání v září 2013 při příležitosti 45. výročí od zahájení chronického dialyzačního programu v HK).

Výše uvedené představení kliniky je neúplné a jen hrubě orientační. Mnohé odborné aktivity se na kli-

Obr. 3

Obr. 4

nice nově budují či dále zkvalitňují. Nefrologové si velmi váží možností, které jim byly dány vlastním ustanovením NEK.

Historické ohlédnutí

Historie dialyzační léčby ve FN Hradec Králové začala v roce 1957, kdy přednosta 1. interní kliniky prof. Jan Řehoř přidělil povinnost studovat nefrologii MUDr. Josefu Erbenovi. V roce 1966 byl MUDr. Erben na stáži v USA na Cleveland Clinic Foundation na Oddělení umělých orgánů, které vedl prof. W. Kolff, zakladatel a „otec“ umělé ledviny. Zde získal neocenitelné zkušenosti, které pak s entuziasmem a pracovním nasazením využil pro průkopnický rozvoj dialýzy u nás a stal se nejen zakladatelem hradecké nefrologie, ale i jedním z nejvýznamnějších českých nefrologů.

Podle plánek J. Erbena byl v tehdejších Závodech Vítězného února (ZVÚ) vyprojektován, vyroben a v roce 1968 uveden do provozu unikátní tzv. hradecký simultánní hemodialyzační systém, který dovolil rozšířit zoufalý nedostatek dialyzační kapacity. Jak vyplývá z dobové pozvánky ke slavnostnímu otevření (obrázek 4), byl umístěn v budově tehdejší 1. interní kliniky, pod kterou nefrologie v té době patřila.

Po odchodu prof. Erbena do Pardubic v roce 1993 převzal vedení nefrologické skupiny MUDr. Petr Fixa, CSc., který na 1. interní kliniku nastoupil v roce 1977. Členy týmu zůstali lékaři Jiří Zahradník, Božena Hájková, Vladimír Herout, Roman Štílec, v roli biomedicínského inženýra pokračuje ing. Petr Moučka (nastoupil v roce 1988).

Další velmi významný rozvoj hradecké nefrologie přinesl rok 2001, kdy dne 31. ledna byl otevřen nový objekt dialyzačního střediska v areálu FN HK. Slavnostní pásku přestříhli prof. Erben a dr. Petr Fixa (obrázek 5).

Jako skutečný vizionář se při slavnostním otevření v roce 2001 projevil prof. Jan Kvasnička, tehdejší přednosta 1. interní kliniky, kam v té době nefrologie patřila. Ve svém projevu již tehdy řekl: „*Probíhající specializace a integrace oborů a množství práce, které mají nefrologové za sebou, nás přitom opravňují k naději, že v zájmu nemocných a v zájmu Fakultní nemocnice pokládáme současně symbolický základní kámen ke vzniku hradecké nefrologické kliniky.*“

Po reorganizaci interních oborů ve FN HK v roce 2001 přechází nefrologie na 3. interní kliniku. V březnu 2006 přichází do Hradce Králové prof. MUDr. Sylvie Dusilová Sulková, na pozici vedoucí subkatedry nefrologie a vedoucí

Obr. 5 Slavnostní „stříhání pásky“ při předávání nové dialýzy (budova 27) v lednu 2001. Vlevo MUDr. Petr Fixa, CSc. spolu s prof. Josefem Erbenem

lékařky nefrologické skupiny. Na 3. interní klinice pracuje spolu s původním týmem, ke kterému již patří i MUDr. Mirko Kadlec. Postupně do nefrologické skupiny přichází mimo jiné MUDr. Šafránek a MUDr. Matysková Kubišová.

Nefrologie plně zůstává na 3. interní klinice až do roku 2012, kdy se k 1. srpnu osamostatňuje provoz dialýzy a vzniká samostatné Hemodialyzační středisko. Lůžková nefrologie a nefrologie klinická a transplantační zůstává na 3. interní

klinice. Kmenovými lékaři HDS jsou prof. Dusilová Sulková a doc. Šafránek, později se připojuje i MUDr. Alena Malá. V roce 2013 byl při částečné rekonstrukci vybudován nový izolační box pro akutní dialýzu a místnost pro peritoneální dialýzu.

K další změně dochází k 1. dubnu 2015, kdy rozhodnutím vedení FN HK pod HDS přechází i celý nefrologický ambulantní provoz. Převedeny byly i lékařské úvazky. Lůžková péče zůstala v gesci 3. interní kliniky, na oddělení A však pracoval kmenový lékař HDS a erudovaní nefrologové fungovali jako konzultanti. Samozřejmě se staly denní společné vizity u pacientů na metabolické JIP 3. interní kliniky, kde od roku 2008 jsou hospitalizováni prakticky všichni pacienti bezprostředně po transplantaci. Takto nastavená spolupráce trvá dosud, byť na jiné platformě, a je zavedena či se rozvíjí spolupráce s řadou dalších pracovišť.

Za 10 let existence Hemodialyzačního střediska došlo díky obrovskému nasazení a erudici vedoucí pracoviště, prof. Dusilové Sulkové, s velkým přispěním jejích kolegů, zejména doc. Šafránka, k rychlému a hlubokému rozvoji naší nefrologie. Současně se podařilo vytvořit a stabilizovat kvalitní lékařský tým, ve kterém jsou nejen zkušení kolegové, ale i nová generace nefrologů budoucích. Toto vše, s podporou vedení naší FN i LF, vedlo ke vniku NEK.

Věříme, že Nefrologická klinika bude v následujících letech poskytovat vynikající péči nefrologickým pacientům (nejen) východních Čech a současně nabízet spolupráci všem pracovištím naší FN HK, která se podílejí na léčbě pacientů s onemocněním ledvin.

*Za Nefrologickou kliniku
Doc. MUDr. Roman Šafránek, Ph.D.
Prof. MUDr. Sylvie Dusilová Sulková, DrSc.
Ing. Petr Moučka*

Dar Elektrárny Opatovice a.s. pro FN HK

Fakultní nemocnice Hradec Králové získala 500 000 korun od společnosti Elektrárny Opatovice, a.s. (EOP). Tuto částku využije společně s vlastními prostředky na nákup nového UV-A ozařovače pro IV. interní hematologickou kliniku FN HK. EOP nemocnici podpořila v rámci svého firemního dárcovství, kterým pomáhá projektům ve zdravotnictví, sociální oblasti a kultuře na Královéhradecku, Pardubicku a Chrudimsku, a to již od roku 2009. Za toto období získala nemocnice od EOP téměř 8 milionů korun na svou modernizaci.

Nový přístroj, který nahradí dosluhující zařízení, stojí zhruba 2,2 milionu korun a je určen pro pacienty po transplantaci kostní dřeně a pomáhá při léčbě případných komplikací. Ročně je na přístroji provedeno na 250 výkonů.

„S fakultní nemocnicí spolupracujeme již dlouhodobě a jsme rádi, že naše dlouholeté dary pomáhají zlepšovat přístrojové vybavení tohoto zdravotnického zařízení. Nemocnice je místo, které je lépe nepotřebovat. Ale pokud je zapotřebí lékařské péče, je dobré vědět, že se nejen Hradečáci mohou spolehnout na pomoc té nejvyšší úrovně ve FN HK,“ uvedla výkonná ředitelka společnosti EOP a.s. Mgr. Romana Zadróbílková.

Fakultní nemocnice v minulosti pořídila za prostředky

od EOP například přístroj na zpracování darované plně krve, nová lůžka na JIP Neurochirurgické kliniky FN HK či vzduchotechniku pro Dětskou kliniku FN HK. „Podpory ze strany silných firem v regionu si velmi vážíme a umožňují nám pořizovat nejmodernější přístroje a vybavení, které pomáhají pacientům nebo zlepšovat podmínky pro pacienty nemocnice,“ uvedl ředitel FN HK MUDr. Aleš Herman, Ph.D.

Bližší informace o firemním dárcovství společnosti EOP, včetně seznamů podpořených projektů v minulých letech, je možné najít na www.eop.cz/firemni-darcovstvi -js-

Budoucnost Fakultní nemocnice Hradec Králové

Rozhovor s ředitelem FN HK MUDr. Alešem Hermanem, Ph.D.

■ Jaké byly Vaše první pocity po návratu do FN HK, kde jste začínal?

Cítím to jako návrat domů, protože jsem v této nemocnici začínal na základních pozicích, což byl uklížeč, pak jsem se stal pomocníkem na kuchyňce a nakonec jsem povýšil na sanitáře. Po roce nultého ročníku jsem pak i v průběhu studia jako sanitář působil, takže jsem velmi rád, že jsem se vrátil do nemocnice, kterou znám. Mám tady spoustu přátel a známých, spolužáků jak z gymnázia, tak z vysoké školy a z praxe na 1. interní klinice, takže se cítím velmi dobře a je pro mě po dlouhé době velmi osvěžující a velmi příjemné, že jsem v nemocnici, kterou беру za svoji, protože je to jako návrat domů. Dalším skvělým bonusem pro mě je, že po dvaceti letech dojíždím do práce pouhých 6 minut, což se mi nikdy nestalo. Obvykle jsem dojížděl hodinu, hodinu a půl do práce každý den.

■ Je něco, co Vás po Vašem návratu do FN HK překvapilo, ať v dobrém či špatném smyslu?

Myslím si, že mě nepřekvapilo nic zásadního. Našel jsem nemocnici tak, jak jsem ji opouštěl. Plnou skvělých lidí. Tato nemocnice je špičkovým pracovištěm s obrovským záběrem jak v kraji, tak v některých oborech i nadregionálně.

Typickým příkladem je hematologie či dětská traumatologie – mají významný přesah i do ostatních krajů. Pozitivní také pro mě bylo, že je tady velkorysá investiční aktivita, což mě překvapilo pozitivně, ale i negativně, protože z toho pro mě vyplývají velmi zásadní, řekl bych až kruciólní povinnosti. Budu se muset velmi snažit o to, aby tyto investiční projekty byly realizovány. Naprostou prioritou je chirurgický pavilon, pro který už tady bylo vynaloženo mnoho úsilí a finančních prostředků a mnoho hodin práce. Takže i při velmi neradostných ekonomických podmínkách (myslím tím podmínky celorepublikové, nikoliv hradecké nemocnice, která si stojí velmi dobře), tak bude velmi svízelné toto prosadit. Takže toto je pozitivum, ale i negativum a v podstatě velký závazek.

■ Jaký je na základě Vašich zkušeností hlavní rozdíl mezi soukromým a státním zdravotnickým sektorem?

V soukromém sektoru je základní filozofií rentabilita. A ta rentabilita, ať už aktuální nebo pro futuro je striktně vyžadována. To znamená, že každý krok musí být ekonomicky zdůvodněn, a to velmi tvrdě. Je tam velmi tvrdě vyžadováno plnění hospodářského výsledku, který je dopředu předepsán a jakékoliv odchýlení od tohoto výsledku směrem dolů je

nepřípustné. To neznamená, že by přišel nějaký dopad v podobě snížení odměn nebo benefitů, ale už se vám nic nikdy nesnižuje. Svoji funkci opouštíte.

Ve státním sektoru je spousta věcí, které jsou osvěžující, protože se dá plánovat s daleko větší volností. To znamená, že tato nemocnice není zaměřena prvotně na hospodářský výsledek, není zaměřena na absolutní mantru rentability, takže je tady možné plánovat do budoucna i rozvojové projekty, jejichž návratnost nebo řekněme profitabilita na straně eko-

Nemocnice plná skvělých lidí.

nomické, medicínské nebo na straně zvýšení renomé se dá plánovat na roky dopředu, a to zvyšuje možnosti mentálního plánování. Na druhou stranu je státní sektor daleko více svázán pravidly legislativními a ekonomicko-legislativními. To, co si v soukromém sektoru můžete po ekonomické stránce dovolit, například můžete mít firmu na dodávku materiálu, která je součástí vaší organizace, jako to bylo například v Agelu, máte možnost půjčit si u banky, čerpat úvěr, provádět nějaké tranše pracovišti, které potřebujete podpořit, tak to je ve státním sektoru svázáno daleko více a taková možnost tu není. Možná ke škodě, málokdy někdo plánuje v jakémkoliv sektoru výstavbu nebo investice z peněz, které má momentálně na kontě. Většinou jsou veřejné stavby, a ještě více soukromé stavby plánovány na úvěr, který je splácen z výsledku hospodaření organizace. Je to trošku škoda, že čerpání úvěru není pro státní sektor uvolněno, protože by to zvýšilo možnosti variability v investičních procesech.

■ Jaký je Váš názor na aktuálně diskutovanou otázku zavedení nadstandardních služeb ve zdravotnictví?

Systém všeobecného zdravotního pojištění, který byl překlopen ze socialistického principu hospodaření, vznikl v roce 1991, v roce 1992 se konstituoval a v podstatě dnes je to 30 let, kdy tady máme všeobecné zdravotní pojištění, tím myslím všechny veřejné zdravotní pojišťovny. A tento systém se vůbec nevyvíjí ve smyslu zásadních kroků. On se vyvíjí parametrově, vyvíjí se místně nějakou metodikou, ale ne nějakou zásadní změnou, aby stanovil standardy, nadstandardy a možnosti připojištění, možnosti občana, klienta, pacienta si něco volit jsou velmi zúženy. A je v přímém rozporu se zdravotními systémy západní Evropy, se Spojenými státy se už vůbec nedá měřit, kde ani systém všeobecného zdravotního pojištění není. To vede k tomu, že země na západ od nás mají už pravidelně zavedeny různé stupně zdravotního pojištění. Mám například zkušenost ze stáze v Rakousku, kde je *Allgemeine Kasse* (všeobecné pojištění) a potom další dvě třídy jednička a dvojka, to jsou nadstandardy, jednoznačně vymezené a pojmenované, i v nemocnici jsou zvlášť oddělení, která jsou určená pro všeobecné pojištění a potom *Sonderkasse 1* a *Sonderkasse 2*.

U nás se systém v tomto smyslu zcela zastavil a je na politickém rozhodnutí, zda k tomu přistoupit. Tím odpovídám na tuto otázku, chtěl bych aby se i náš systém vyvíjel analo-

gicky západní Evropě, aby do budoucna byl mnohvrstevný a můžeme to nazvat nadstandardem nebo zlepšením nebo volbou nějakého jiného postupu, volbou nějakých nových materiálů. Můj názor na to je jednoznačně pozitivní a jednoznačně vyplývá ze zkušeností, že bychom se měli blížit západní Evropě.

■ Co vidíte v současné době jako největší slabinu FN HK?

Slabinou je disproporce mezi roky předchozími a roky současnými. Protože ekonomická teorie říká že, když vychází kladný hospodářský výsledek a vznikají kladná salda na straně subjektu, tak skoro přímo lineárně úměrně k výši tohoto salda vzrůstá investiční aktivita subjektu. To se tady v minulých letech stalo, za vlády předchozí i současné, kdy za a) byla vysoká kladná salda všech nemocnic a za b) byl vládou stimulován program investic, jak Národním plánem obnovy, tak Plánem strategických investic vlády a k tomu ještě přispívá vysoká spoluúčast Evropy s evropskými dotacemi. Tyto tři prvky vedly k vystimulování investiční aktivity, ta je tady v hradecké nemocnici velice dobře patrná, moji předchůdci velice správně rozhodli o rychlém zavedení investičních nabídek, protože pobídka byla ze strany státu, takže se k tomu postavili rázně a čelem a vypracovali řadu investičních projektů. Mezitím došlo ke změně ekonomické situace, kterou každý z nás kolem sebe vnímá a vzniká zásadní rozpor mezi investičním apetitem a reálnou ekonomickou situací, což teď vnímám jako slabinu, protože objem financí, které by bylo potřeba nyní konzumovat na vyhovění požadavků všech investičních projektů není v souladu s plánovanými náklady. Ty totiž výrazně vzrostly, investice byly počítány za nějakého rovnovážného stavu ekonomiky, při inflaci 2 %, při investičních pobídkách státu, které byly nějak ohraničeny. Všechny tyto parametry nyní neplatí, neplatí ani na straně inflace a už vůbec ne na straně ceny staveb. A to je naše slabina, a to nejen hradecké nemocnice, ale slabina všech nemocnic řízených státem, kde došlo ke stejnému procesu. My uděláme všechno pro to, abychom plánované investiční akce realizovali, ale bude to velmi obtížné. To vidím jako slabinou svou i slabinu nemocnice.

■ Jaká je Vaše vize FN HK za pár let? Jaké jsou Vaše priority rozvoje FN HK?

Ta vize je postavena na několika krocích, nejprve to budou kroky týkající se stavu, který zde byl. To znamená, že v tuto chvíli jsme ve fázi přípravy zadávací dokumentace na vyhlášení výběrového řízení na finanční a účetní audit za posledních pět let tak, abychom věděli na korunu, jak jsme si tady hospodařili. Z toho vyjde materiál, který bude podkladem k zadání dalšího výběrového řízení na zhotovení generelu nemocnice. Ten je tady zatím velmi obecný a já bych chtěl, aby generel byl velmi podrobný. To neznamená, že se někde bude něco stavět a něco opravovat. Ale chci, aby byla pojmenována na mnoho let dopředu vize, obdobně tomu, jak to tady udělal pan architekt Adámek, když stavěl původní okresní nemocnici podle urbanistického plánu geniálního architekta Gočára. Od technických základů, to znamená, že je třeba pojmenovat technický stav budov od základů po střechu, k nim je třeba vypracovat plán sítí: od kanalizací, které jsou tady až 100 let staré, zhodnotit stav všech inženýrských sítí, plyn,

voda, elektřina a k tomu následně nám generel musí říci, jak se má nemocnice rozvíjet. To znamená, které pavilony se mají rekonstruovat, které by bylo lépe odstranit a postavit místo nich nové, což souvisí s ekonomikou a rentabilitou. Jestli je rentabilní být radikální nebo méně radikální. A tento generel nám musí říct kde a co bude navazovat. To znamená, kde bude hlavní koridor nemocnice, kde bude hlavní koridor pro parkování, kde bude koridor nemocných urgentních, koridor elektivních pacientů, a to všechno by generel měl vstřebat v návaznosti na technická řešení. Takže moje priority rozvoje jsou vytvořit tento generel a jím se striktně řídit. Samozřejmě už nelze zabránit některým rozběhnutým investičním akcím a je třeba je dovést do konce. Tady už jsem zmínil, že je třeba dát absolutní prioritu dokončení chirurgického pavilonu.

■ Kam v žebříčku Vašich priorit patří řešení parkování ve FN HK?

Parkování ve FN HK by mělo být řešeno v návaznosti na připravovaný generel. Je třeba si říct ve shodě se zřizovatelem, jak ten problém rozlousknout. Je to problém více legislativní a ekonomický než faktický. Že tady musí být řešeno parkování je jasné, že to musí být řešeno parkovacím domem je taky jasné, protože tolik plochy nemocnice nemá – i když je třeba říct, že jako jediná z nemocnic v republice, a to znám prakticky všechny nemocnice v této zemi, má ten obrovský potenciál, že se může stále rozrůstat, v tom je genialita našich předchůdců. Ale zpět k parkování, parkovací pavilon lze postavit poměrně rychle, ale naráží to na ekonomicko-legislativní problematiku, to znamená, jak to zaplatit.

Naše nemocnice, když má dotace, tak to jsou externí platby, ale zatím jsem nedostal dotaci na zřízení parkoviště. Já sám jsem si vědom, že by naše nemocnice při svých skvělých ekonomických výsledcích ustála vybudování parkovacího domu, ale v tom není zakopán pes. Ten je zakopán v tom, že naše nemocnice má peníze z veřejného zdravotního pojištění a je legislativně nepřipustné, aby se z veřejného zdravotního pojištění vybuďoval parkovací dům.

Takže parkování je třeba vyřešit a řešení jsou několikerá. Třeba dotační politikou ze strany státu, stát jako přímo řízená organizace řekne, že na veřejnou obsluhu toho pavilonu poskytne finance. Já jsem mluvil s architekty a ti mi řekli, že tato nemocnice je jako malé městečko, máme 5 300 zaměstnanců a pohyb je tady 7 tisíc osob denně. To už je poměrně slušné město menšího typu, to město je veřejná instituce a urbanistický celek, má svá parkoviště a je nějak obsluhováno starostou a občany. Tak je třeba k tomu přistoupit, že řešením může být dotace a ta může být ze strany našeho zřizovatele, ze strany města a ze strany kraje. Protože jsme urbanistickým celkem, který není osamocen, jsme součástí města a kraje a jsme zřízeni ministerstvem. Tak odtud bych chtěl vést jednání a vyjasnit si v návaznosti na projekt Mileta, kde už jsou jistá stavební rozhodnutí dána a je vypracován nějaký stavební posudek a nelze provádět změny, a především pak v návaznosti na generel a stávající omezení daná budoucími stavbami jednat o tom, jestli by bylo součástí dotace jmenovaných subjektů sdruženou na výstavbu parkovacího domu, zvlášť když uvážíme, že se má stavět nový kampus Univerzity Karlovy a nové nákupní centrum naproti

nemocnici. To všechno nepochybně povede ke zvýšení dopravní zátěže a je nepochybně v zájmu všech subjektů řešit tuto otázku.

Pak je druhý způsob řešení, že mi zřizovatel nemocnice dovolí vypracovat projekt PPP (Private Public Partnership) a nemocnice formou pronájmu poskytne soukromému subjektu pozemek a on si tam vybuduje parkoviště a bude svoji investici splácet z výnosu toho parkoviště.

■ Jste příznivcem vzniku univerzitních nemocnic?

Zákon o univerzitních nemocnicích byl velmi nedokonalý. Já jsem vedl spor s tehdejšími ministrem, byl to pan ředitel Ludvík, a naše spory byly velmi živé. Zákon měl celou spoustu zásadních nedostatků a jediným pozitivem bylo, že řešil vztah fakulty a fakultní nemocnice jednou provždy, to

Absolutní priorita dokončení chirurgického pavilonu.

znamená, že zaměstnanci by byli zaměstnanci nemocnice a nedošlo by k dělení úvazků. Neřešil úplně spolupráci lékařské fakulty, ale pro mě tam bylo naprosto nevyhovující schéma řízení nemocnice. Měla být řízena správní radou a v ní nebyl členem ředitel FN, ten byl pouze přidruženým členem správní rady bez práva hlasovacího, dokonce bez povinné účasti na jednání správní rady. Ve správní radě byli zástupci MZ a LF a pak zástupci nemocnice, kdy zástupci nemocnice neměli většinu ve správní radě. To znamená, že ředitel FN musel akceptovat rozhodnutí správní rady, ať s ním souhlasil či nikoliv, a toto rozhodnutí správní rady nemohl ředitel nemocnice nijak ovlivnit, protože ve správní radě měl méně než poloviční účast přes své zástupce z nemocnice, kdy nikdy nemohl předjímat, jak oni budou hlasovat. A ze strany ministerstva, byť je to náš zřizovatel, tam byli delegovaní nějakí lidé, u kterých také nelze předjímat, jak se budou chovat v regionální problematice. Za mě to tedy byla vada, kterou jsem nemohl akceptovat. Když ředitel nemocnice nese zodpovědnost za takovýto počet zaměstnanců a rozpočet, který má prakticky 10 miliard, tak by měl mít nějaký vliv na to, co bude rozhodovat a ne jen plnit přání správní rady. Zákon je to tedy v západních zemích již existující, ale u nás ho zatím nikdo nenapsal do podoby, kterou já bych „skousnul“. Je to správný zákon, řešil by ty problémy, ale zatím ho nikdo nenapsal.

■ Budete v rámci FN podporovat rozvoj vědy a výzkumu, resp. jaké jsou Vaše představy v této oblasti?

Já myslím, že výzkum tady běží na mnoha větvích a mnoha pracovištích, jsou tady jak samostatné ústavy pro výzkum – Centrum biomedicínského výzkumu a Centrum klinického výzkumu. Pak jsou tady klinická pracoviště, která s rozdílným potenciálem mají nějaké výsledky. Klinici kritizují nerovnoměrnost mezi klinickými pracovišti a striktně vědeckými pracovišti, protože ta dělají vědu jako full time job a klinici jí dělají pouze jako část svého pracovního zatížení. Klinici to cítí jako nerovnoměrnost, na druhou stranu výsledky těch některých samostatných klinických pracovišť

jsou excelentní a zvyšují impakt této nemocnice i při udělování dotací. Jsou tady pracoviště, která jsou skvělá a mohou se ucházet o granty. V nemocnici máme granty z GAČR, TAČR a hlavně AZV a tady je jasně vidět, jaké kdo má výsledky ve vědecké činnosti. Třetí větev jsou naše vnitřní granty, které bych chtěl velmi podporovat, aby každá klinika měla rozpočet pro vědu a výzkum. Tento výzkum bych si představoval jako naprosto aplikovaný. Teď si vymyslím, např. někdo přinese nápad na nový katetr nebo nové postupy při implantacích chlopni nebo aktuální klinický výsledek, který může do půl roku zlepšit péči, tak to by mělo být ze strany nemocnice velmi podporováno. Čistá věda by se měla dělat v ústavech a pak samozřejmě budu podporovat ty kliniky, které budou v grantových projektech.

■ Jak vnímáte časopis Scan, jeho význam a možný přínos pro FN HK do budoucna?

Myslím si, že časopis Scan tady má dlouhou tradici, je tady očekávaný, fungující, s minimálními náklady, jak jsem si zjistil. Je tady dobrou tradicí, já jsem velký tradicionalista, takže jestli něco někde nechci rušit, tak jsou to dobré tradice a časopis Scan by tady určitě měl zůstat jako dobrá tradice této nemocnice. Protože to patří ke kulturnímu povědomí, jako máme mít čisté sociální zařízení, upravená pracoviště, neflekaté chodby, neotrhané plakátky, ředitel a jeho personál by měl chodit patřičně oblečen, tak k té kultuře patří, že nemocnice má svůj časopis, kde vnitřně prezentuje svoje přednosti, svá pracoviště.

■ Máte v Hradci Králové či jeho okolí místo, kam se rád vracíte?

Ano, mám v Hradci Králové domov, mám tady svůj dům, kam se rád vracím, kde mám rodinu, manželku a své dva syny, ze kterých mám velkou radost a dokonce mám radost, že se rádi drží doma, že berou ten dům za svůj a dobře se tam cítí. Bydlím v krásné části Hradce, to je Roudnička, každý den si v podstatě užívám, že bydlím v krajském městě, ale prostředím jsem na venkově, což je úžasné. Druhou mojí velkou vášní je fotbal, hraju fotbal 2x týdně se dvěma partami. Takže má oblíbená místa jsou dvě fotbalová hřiště – jedno s umělým trávníkem u základní školy Štefánikova a hřiště s přírodní trávou, které je na Sokole uprostřed atletické dráhy mezi Filharmonii a bazénem. Chodím hrát tam i tam a mám tyhle dvě party hochů, které mám rád a kteří jsou ke mně neúprosní a nastavují mi zrcadlo, co dělám špatně, od špatného centru až po případné nedostatky v nemocnici.

MUDr. Aleš Herman, Ph.D. absolvoval Lékařskou fakultu v Hradci Králové a pracoval jako kardiolog na I. interní klinice FN HK, následně založil a vedl soukromé centrum intervenční kardiologie v Pardubicích. V letech 2011 až 2018 působil jako ředitel Institutu klinické a experimentální medicíny v Praze. V letech 2019 až 2022 pracoval ve společnosti AGEL, mimo jiné jako generální ředitel zdravotnických zařízení.

Noví vedoucí pracovníci

MUDr. Antonín Šafus
zástupce přednosty pro LP, Klinika dětské chirurgie
a traumatologie FN HK

Antonín Šafus se narodil v Hradci Králové 28. 1. 1980 a po absolvování Gymnázia J. K. Tyla vystudoval Lékařskou fakultu v Hradci Králové Univerzity Karlovy v Praze, kde promoval v roce 2004. Po promoci, v rámci společného chirurgického kmene, pracoval do roku 2007 na Chirurgické klinice. Od roku 2007 dosud pracuje na Oddělení, resp. od 1. 1. 2022 Klinice dětské chirurgie a traumatologie. V letech 2008–2016 působil rovněž (v rámci ústavní pohotovostní služby) na chirurgické části Oddělení urgentní medicíny. V roce 2011 složil atestaci v oboru dětská chirurgie.

MUDr. Antonín Šafus je členem odborných společností – Česká lékařská společnost J. E. Purkyně Česká pediatricko-chirurgická společnost (ČPCHS). V roce 2012 absolvoval mezinárodně certifikovaný kurz ATLS (Advanced Trauma Life Support) a následně instruktorský kurz. O té doby se podílel na vzdělávání lékařů v oblasti péče o pacienty s polytraumatem. Další významné kurzy: Kurz laparoskopie – základní: Praha, Česká republika, 10/2008; AO kurz pro traumatologii – základní: Seč, Česká republika 4/2015; AO kurz dětské traumatologie – advanced. Seč, Česká republika; 4/2015, 8th EUPSA Course for Central and Eastern Europe: Advanced course Miniinvasive Acces – Laparoscopy. Szeged, Maďarsko 3/2015.

V rámci Lékařské fakulty v HK se podílel na výuce posluchačů v na katedře chirurgie – vedení praktické výuky, semináře a přednášky se zaměřením na dětskou chirurgii. Zároveň se věnuje vzdělávání lékařů v predatestační přípravě. Ve FN HK rovněž působí jako vnitřní auditor.

V roce 2022 zahájil DSP studium na LF HK. Od roku 2021 pracuje na klinické studii: Využití vstřebatelného osteosyntetického materiálu v dětské traumatologii (ROMPET). V roce 2022 zahájil experimentální výzkum ve spolupráci s viváriem Fakulty vojenského zdravotnictví Univerzity obrany na téma: Porovnání vlivu biodegradabilního (slitina magnezia) vs. konvenčního (chirurgická ocel) osteosyntetického materiálu na růstovou chrupavku – experiment na zvířecím modelu.

Od 1. 9. 2022 vykonává funkci zástupce přednosty pro léčebnou péči, 1. 10. 2022 byl jmenován vedoucím Centra dětské traumatologie.

Doc. MUDr. Iva Sedláková, Ph.D.
proděkanka LF HK pro koncepci a kvalitu výuky

Narodila se 17. 3. 1975 v Novém Městě na Moravě. Po ukončení Gymnázia ve Žďáře nad Sázavou v roce 1993 nastoupila ke studiu na Lékařské fakultě v Hradci Králové UK. Po promoci v roce 1999 začala pracovat na Porodnické a gynekologické klinice Fakultní nemocnice v Hradci Králové, kde pracuje dosud. Práci na Porodnické a gynekologické klinice FN HK přerušila třikrát pouze z důvodu mateřské dovolené. V roce 2004 úspěšně složila atestaci v oboru gynekologie a porodnictví. Od roku 2009 má specializovanou způsobilost v oboru gynekologie a porodnictví. Je vedoucí onkogynekologického stacionáře Porodnické a gynekologické kliniky FN HK. Pedagogickou činnost na Lékařské fakultě v Hradci Králové vykonává od roku 2001. Od roku 2001 pracovala jako asistent, v letech 2009–2016 jako odborný asistent, 1/2013–6/2014 (přerušeno z důvodu MD), 2017 – dosud – zástupce přednosty pro výuku na Porodnické a gynekologické klinice FN HK a LF HK. Postgraduální studium ukončila v roce 2004 a v roce 2016 habilitovala v oboru gynekologie a porodnictví. Je vdaná, má tři syny.

Dne 9. 9. 2022 byla jmenována proděkanou Lékařské fakulty v Hradci Králové pro koncepci a kvalitu výuky. Cílem ve funkci proděkanky pro koncepci a kvalitu výuky je především optimalizace a úprava kurikula studijního programu Všeobecné lékařství na Lékařské fakultě v Hradci Králové a práce na reálném profilu absolventa LF HK. Evaluace výuky a vytvoření komplexního systému hodnocení výuky na Lékařské fakultě v Hradci Králové. Vytvoření koncepce základního pedagogického vzdělávání akademických pracovníků Lékařské fakulty v Hradci Králové.

Noc vědců – Všemi smysly

V pátek 30. září 2022 se Lékařská fakulta v Hradci Králové opět zapojila do celorepublikové vědecko-popularizační akce Noc vědců. Tentokrát byly ústředním tématem smysly a program probíhal prezenčně v budově Výukového centra, v přilehlém parku a na Plicní klinice v areálu FN HK. Večera se zúčastnilo více než 500 návštěvníků.

V přízemí Výukového centra si návštěvníci díky Urologické klinice vyzkoušeli předat svůj hmat robotovi při ovládní operačního robotického systému da Vinci Xi a hned vedle si při plnění zábavných úkolů otestovali svůj „šestý smysl“, tedy schopnost člověka vnímat stav kolem sebe a uvnitř svého těla, v programu Ústavu anatomie.

V učebně si pro návštěvníky připravila program také Klinika otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku. Návštěvníci si rozložili model ucha na jednotlivé díly, zjistili, jakým způsobem probíhá vyšetření sluchu, podívali se dovnitř ucha nebo se dozvěděli, jak si rozhodně není dobré čistit uši.

V posluchárně představil pan doktor Tomáš Soukup z Ústavu histologie a embryologie návštěvníkům koncept intuitivního stravování a seznámil je blíže s tím, jak fungují chuťové pohárky.

V 1. patře budovy probíhal program Oční kliniky, Ústavu lékařské biofyziky a Ústavu patologické fyziologie. Návštěvníci zde zjistili, jak funguje čočka zdravá a jak s vadou a jak lze základní zrakové vady korigovat, nechali si změřit své zrakové vnímání, přičemž se dozvěděli o uplatnění zrakových potenciálů, zapojili se do experimentu měřícího rychlost čtení v české populaci nebo si nechali od lékařů preventivně vyšetřit svůj zrak.

Na Plicní klinice si návštěvníci poslechli zvuk zdravých a nemocných plic, vyzkoušeli si bronchoskopii nebo to, jaké to je být oblečený do ochranného anticovidového obleku. V parku mezi Výukovým centrem a Plicní klinikou si pak otestovali všechny své smysly na Stezce smyslů spojené se soutěžním kvízem.

Svého zástupce měla LF HK i v programu Noci vědců v Praze na Albertově, kde se svou přednáškou *Smyslů plná patologie* vystoupila pro zaplněnou posluchárnu paní doktorka Petra Kašparová z Fingerlandova ústavu patologie.

Noc vědců 2022 se velice vydařila a poděkování za to patří všem, kteří pomohli s realizací programu.

Mgr. et Mgr. Hana Živná

Stomatologická klinika a inovace

Pojem „Stomatologie“ nebo „zubní lékař“ u většiny z nás v lepším případě evokuje smíšené pocity, v horším případě pak spíše pocit strachu a bolesti. Zubního lékaře známe jako specialistu, který v pravidelném intervalu kontroluje stav našich zubů a občas v případě potřeby ošetří zubní kaz, „vytáhne nerv“, zaplní kořenové kanálky nebo nám vyrobí korunku a asi v tom nejhorším případě extrahuje zub. V rámci naší Fakultní nemocnice je však rozsah výkonů, které stomatologové/zubní lékaři provádějí, mnohem širší. Mimo všechny výše zmíněné výkony lékaři naší Stomatologické kliniky pečují o pacienty s onemocněním sliznic, parodontu, onemocněním slinných žláz, autoimunitními chorobami s projevy v dutině ústní, dále o pacienty s nádorovým onemocněním v dutině ústní a v okolních tkáních, poraněním zubů a ostatních tvrdých a měkkých tkání v oblasti dutiny ústní a obličeje. Stomatologická klinika zajišťuje akutní a neodkladnou péči 24 hodin denně 7 dní v týdnu.

Ikdyž v poslední době zažívá Stomatologická klinika velký rozmach, pojďme se podívat o několik let zpátky do historie kliniky, která vznikla v roce 1945 v souvislosti se založením královéhradecké pobočky pražské Lékařské fakulty Univerzity Karlovy. Pod vedením prof. MUDr. L. Sazany, druhého přednosty Stomatologické kliniky, došlo k jejímu postupnému všestrannému rozvoji. Svůj věhlas si zasloužila zejména v oblasti maxilofaciální chirurgie zaměřené na nemoci slinných žláz, orofaciální traumatologie a onkologie. V pozdějších letech se dalšími významnými pracovišti kliniky stalo i oddělení protetické a parodontologické. Největší změnou prošla klinika v roce 2002. Všechna pracoviště Stomatologické kliniky se přemístila do nově zrekonstruované budovy, vzniklo implantologické centrum, oddělení orální medicíny, pracoviště dentálních hygienistek, vybavené výukové zázemí a rozvinuly se zajímavé výzkumné aktivity včetně zahájení spolupráce s jinými pracovišti. Další rozšíření kliniky i výukové části proběhlo v letech 2009 a 2010, kdy byl rekonstruován nový trakt a došlo tak k rozšíření výukové části a vzniklo zázemí pro stomatologickou pohotovostní službu.

V současné době se Stomatologická klinika zabývá diagnostikou a terapií všech nemocí dutiny ústní včetně okolních tkání a orgánů, poskytuje ambulantní i nemocniční péči vyžadující hospitalizaci pacientů a zajišťuje výuku studentů Lékařské fakulty v Hradci Králové. Kromě lékařské činnosti se lékaři na klinice dlouhodobě věnují i výzkumným úkolům týkajících se zejména zubních implantátů, prevence zubního kazu a jeho komplikací, prevence a terapie nemocí závěsného zubního aparátu, škodlivých účinků kouření v dutině ústní, fyzikálně-chemických a biologických vlastností různých dentálních materiálů, možností izolace a medicínského využití kmenových buněk zubní dřevě, použití brachyterapie v léčbě onkologických onemocnění a mnoha dalším menším projektům. I díky těmto výzkumným aktivitám je pracoviště nadstandardně vybaveno skvělými přístroji a pomůckami, které nabízí k využití i dalším pracovištím, což otvírá veliký potenciál různým druhům spolupráce.

Stomatologická klinika disponuje více jak padesátkou stomatologických unitů, z nichž byla polovina v posledních 4 letech obnovena. Došlo k významnému rozvoji stomatologické laboratoře nákupem skeneru s rozlišením 7–12 μm , 3D tiskárny pracující na principu DLP (Digital Light Processing – čili tisknutí výrobku z roztoku polymeru), laboratorní frézku schopnou opracovávat např. titanové slitiny, nebo keramické bločky s přesností 0,15 μm . Všechny tyto nové technologie lékařům pomohly rozšířit nabízené možnosti ošetření pacienta, výrazně zlepšit kvalitu protetických výrobků a urychlit proces výroby. Stomatologická laboratoř je dále vybavena svařovacím laserem, tavicí pecí na kovy a licím přístrojem. Ambulantní segment je vybaven dvěma operačními mikroskopy, přístrojem generujícím ozon, UZ přístroji s velkým množstvím rozdílných preparačních i standardních koncovek, vrtačkami poháněnými vzduchem (turbíny) s rychlostí okolo 300–350 tis. ot./min, neb vrtačkami poháněnými elektricky (mikromotory) s rychlostí od několika málo stovek ot./min do cca 200 tis. ot./min společně s nepřeborným množstvím tvarů a hrubostí vrtáčků. V rámci pomocných vyšetření je Stomatologická klinika vybavena několika intraorálními RTG, jedním ortopantomogramem a tzv. CBCT – čili Cone beam CT přístrojem, umožňujícím pořizovat nejen CT snímky a 3D rekonstrukce zubů a čelistí, ale například i vnitřního ucha se zavedeným kochleárním implantátem. Stomatologická klinika se tak svým technickým zázemím může směle rovnat se špičkovými pracovišti nejen v ČR.

Jedním z prvních projektů, který byl řešený na Stomatologické klinice bylo využití ftalocyaninů pro fotodynamickou terapii v dermatologii pod vedením současného přednosty kliniky doc. MUDr. Radovana Slezáka, CSc. Projekt byl řešen ve spolupráci s Výzkumným ústavem organických syntéz a. s. a Lékařskou fakultou v Hradci Králové. Fotodynamická terapie (FT) představuje alternativní metodu k použití chemoterapeutik při léčbě mykotických onemocnění. FT využívá stopová množství vhodných účinných látek – fotosenzitizátorů (v tomto případě deriváty ftalocyaninů), které se aplikují ve formě vodného roztoku na postižené místo a za současného působení vzdušného kyslíku a vhodného zdroje světla jsou generovány aktivní formy kyslíku (singletní kyslík, hydroxylové a kyslíkové radikály). Tyto reaktivní formy kyslíku jsou vlastním účinným prostředkem, který spolehlivě a rychle usmrcuje jak patogenní mikroorganismy, tak kvasinky. Hlavní výhodou je, že vznik rezistentních bakteriálních kmenů je vůči této terapii nemožný, protože mikroorganismy si nejsou schopny vypěstovat rezistenci. Zároveň se potenciálně zkracuje doba léčby v porovnání se zdlouhavou terapií antimykotiky, která je navíc často doprovázená relapsy.

Lékaři na Stomatologické klinice se mimo jiné výzkumně zapojili i do projektů „Proof of Concept“ GAMA1 a GAMA2, vyhlášené Technologickou agenturou ČR, na zhodnocení a ověření aplikačního potenciálu inovativních dentálních nástrojů. Jedním z takových výsledků výzkumu a vývoje byl například nástroj na odstranění zalomeného kořenového

Nástroj na odstranění zalomeného kořenového nástroje

nástroje. Primář stomatologické kliniky doc. MUDr. Jakub Suchánek, Ph.D. zahájil řešení projektu koncem roku 2018 jednáním s výrobcem plánovaného prototypu. Díky úpravám a průběžnému testování později vznikl vyhovující a účelný nástroj. Ve spolupráci s patentovou kanceláří podala Fakultní nemocnice patentovou přihlášku k ochraně tohoto nástroje a patent byl v roce 2020 udělen. Při průzkumu trhu byl nalezen podobný existující konkurenční produkt, takže bude výrobní firmě nabídnuto vylepšení jejich stávajícího produktu o nové inovativní prvky, které jsou předmětem uděleného patentu.

Nástroj sloužící k vyjmutí poškozených šroubků fixujících protetické práce na dentálních implantátech v současné době vyvíjí a jeho funkčnost ověřuje MDDr. Ondřej Heneberk. Řešení probíhá v intenzivní spolupráci s Regionálním technologickým institutem Západočeské univerzity v Plzni. Několika opakovanými koly navrhování, výroby a testování vzniká již pátá vývojová řada prototypů tak, aby funkčně co nejlépe vyhovovala potřebným účelům. Originální návrh konstrukce nástroje prozatím chrání česká patentová přihláška. Získané výsledky testování prototypů průběžně směřují další vhodný postup praktického řešení i právní ochrany.

Doc. MUDr. Jakub Suchánek, Ph.D. zástupce přednosta Stomatologické kliniky

Doc. MUDr. Jakub Suchánek, Ph.D. je zástupcem přednosta Stomatologické kliniky pro léčebnou péči, jeho hlavním podoborem je preventivní a zachovná stomatologie. V rámci výzkumu se věnuje zejména poznání kmenových buněk izolovaných ze zubní dřeně a vývoji nových preparátů k hojení ran v dutině ústní.

Docent Suchánek se narodil 19. 12. 1981 v Litoměřicích a žil na malém městě Ústětk. Studium Stomatologie ukončil v roce 2005 na Lékařské Fakultě v Hradci Králové a od tohoto roku pracuje jako lékař Stomatologické kliniky LF HK a FN HK. V roce 2011 ukončil doktorské studium v oborové radě Stomatologie, v roce 2012 složil atestační zkoušku z Klinické stomatologie a v roce 2020 mu byl udělen titul

docent v oboru stomatologie. Od roku 2018 je členem sněmu ČSK.

V roce 2005 společně s MUDr. Tomášem Soukupem, Ph.D. založil Laboratoř tkáňových kultur, která byla celosvětově pátým pracovištěm, které se věnovalo studiu kmenových buněk zubní dřeně. Na základě publikací byl v roce 2011 byl pozván na jednu z nejvýznamnějších univerzit střední a jižní Ameriky – Universidad Nacional Autónoma de México, kde pomáhal zavést protokoly izolace a kultivace kmenových buněk zubní dřeně. Od roku 2017 je zpravodajem GAUK a od roku 2022 je členem Grantové rady GAUK. Docent Suchánek jako školitel úspěšně provedl doktorským studiem 2 lékaře Stomatologické kliniky a nyní je školitelem 1 studenta v doktorském studijním programu. Byl řešitelem, nebo spoluřešitelem 13 grantových projektů a smluvních výzkumů, z čehož 2 projekty byly podpořeny z prostředků EU (PurStem – Framework Programme 7 of the European Union a OP PIK – Lubrikace a regenerace fascií hyaluronanem). Je autorem 1 kapitoly v monografii, která byla oceněna rektorem UK v rámci významných publikací vznikajících na UK, dále je autorem, nebo spoluautorem více než 38 publikací, z čehož 25 publikací bylo přijato do časopisů s IF. Dále je původcem 1 užitého vzoru a 1 patentu.

V rámci volnočasových aktivit by se doc. Suchánek dal označit jako „gamer“, jinak se ale věnuje chovu králíků a péči o zříceninu hradu Helfenburk nebo Hrádku u Ústětk.

MDDr. Ondřej Heneberk zubní lékař, asistent LF HK

MDDr. Ondřej Heneberk se narodil 28. 10. 1989 v Hradci Králové. V roce 2015 absolvoval magisterský studijní program Zubní lékařství na Lékařské fakultě v Hradci Králové Univerzity Karlovy. Od té doby působí na Stomatologické klinice LF UK a FN v Hradci Králové. V roce 2019 získal atestaci v oboru Klinická stomatologie. V sou-

časnosti je studentem čtvrtého ročníku doktorského studijního programu Stomatologie na Lékařské fakultě v Hradci Králové. Aktivně se podílí na výuce pregraduálních studentů v anglickém i českém jazyce.

V současné době se zabývá zánětlivými biomarkery při parodontitidě, což je i téma jeho disertační práce. Jeho předchozí oblast výzkumná činnost se zabývala vlivem protetických prací nesených dentálními implantáty a jejich vlivem na stabilitu tkání v okolí dentálních implantátů. Ve své klinické praxi se zaměřuje zejména na rekonstrukce chrupu bezzubých pacientů pomocí můstku nesených dentálními implantáty.

V rámci projektu GAMA TAČR vyvíjí koncevku ultrazvukového scaleru (přístroje pro odstranění zubního kamene), která by umožnila povolení šroubků s poškozenou hlavičkou fixujících protetické práce na dentálních implantátech.

Ing. Barbora Zoubková

Světový kongres dětských chirurgů v ČR

Ve dnech 12.–15. 10. 2022 se v Praze uskutečnil sedmý kongres Světové organizace dětských chirurgů WOFAPS.

Jednalo se o největší akci dětských chirurgů, která kdy byla historicky v Čechách a na Slovensku uspořádána. Vlastnímu světovému kongresu předcházeli i 66. kongres českých a slovenských dětských chirurgů.

Profesor Alberto Peña, nestor dětské proktochirurgie

Světový kongres je pořádán jednou za tři roky a po dlouhém „boji“ byla čest uspořádat kongres udělena České pediatricko-chirurgické společnosti. Kromě pražské Kliniky dětské chirurgie v Motole tak byla hradecká Klinika dětské chirurgie a traumatologie jedním z organizátorů celé akce.

Kongresu se zúčastnilo 760 účastníků ze všech koutů světa (76 zemí). V průběhu tří dnů bylo předneseno 220 přednášek a prezentováno 406 posterů. Proběhlo pět speciálních symposií zaměřených zejména na novorozeneckou a miniinvasivní chirurgii. Spousta dalších témat byla diskutována i mimo přednáškové sály.

V průběhu kongresu s účastníci mohli osobně setkat s největšími osobnostmi dětské chirurgie jakými jsou napří-

klad A. Pena, A. Bischoff, D. Patkowski, J.C. de Agustin, S. Hosie apod.

Klinika dětské chirurgie a traumatologie LF HK a FN HK byla zastoupena na kongresu dvěma ústními sděleními (MUDr. R. Štichhauer, Ph.D., MUDr. A. Šafus) a třemi postery (MUDr. P. Kuliaček, MUDr. J. Lešková, MUDr. T. Merkl). Přednosta kliniky, MUDr. Štichhauer, Ph.D. byl ve vědeckém výboru kongresu, řídil jednu přednáškovou a jednu posterovou sekci. Takové zastoupení naše klinika ještě nikdy ve světovém měřítku neměla.

Celá akce měla mimořádný odborný a společenský přínos. Umožnila nahlédnout do dětsko-chirurgické, urologické a traumatologické problematiky na celém světě. Zajímavé byly zejména přednášky prezentující výsledky nových metod, kazuistiky z běžné praxe. V průběhu kongresu byly navázány i nové kontakty. Příjemným bylo v neposlední řadě i zjištění, že je péče o dětsko-chirurgické pacienty v České republice srovnatelná se světem.

MUDr. Radek Štichhauer, Ph.D.

Přednosta Kliniky dětské chirurgie a traumatologie LF a FN HK

Tým lékařů hradecké Kliniky dětské chirurgie a traumatologie na kongresu

XXVIII. královéhradecké ošetřovatelské dny

Ve dnech 8.–9. září 2022 proběhly v prostorách EA Hotelu Tereziánský dvůr Hradec Králové XXVIII. královéhradecké ošetřovatelské dny. Tradičně je pořádá Česká asociace sester – Region Hradec Králové za podpory Nadace pro rozvoj v oblasti umělé výživy, metabolismu a gerontologie. Záštitu nad akcí převzala Fakultní nemocnice Hradec Králové, Lékařská fakulta UK v Hradci Králové, Ministerstvo zdravotnictví ČR, Královéhradecký kraj a Město Hradec Králové.

Hlavními tématy kongresu byly Péče o sebe sama – zaměřeno na sestry, Ošetřovatelská péče o pacienty s kožními defekty a Kazuistiky z oblasti ošetřovatelství a také Vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků.

Pozvání na akci jako čestní hosté přijali Mgr. Alice Strnadová, MBA, ředitelka Odboru ošetřovatelství a nelékařských povolání MZ ČR, PhDr. Martina Šochmanová, MBA, prezidentka České asociace sester, PhDr. Mgr. Michaela Hofštetřová Knotková, ředitelka Národního centra ošetřovatelství a nelékařských oborů, radní pro oblast zdravotnictví Královéhradeckého kraje MUDr. Zdeněk Fink, náměstek primátora Pavel Marek, děkan Lékařské fakulty v Hradci Králové prof. MUDr. Jiří Mandák, Ph.D.,

ředitel Fakultní nemocnice Hradec Králové MUDr. Aleš Herman, Ph.D., emeritní generální vikář Biskupství královéhradeckého mons. Mgr. Josef Socha, za VOŽŠ a SZŠ Mgr. Markéta Vojtová. Čestné hosty a účastníky přivítala náměstkyně pro ošetřovatelskou péči FN Hradec Králové Mgr. Dana Vaňková a předsedkyně České asociace sester – Region Hradec Králové Bc. Ivana Rodanová.

V průběhu dvou dnů zaznělo celkem 36 zajímavých přednášek, vystaven byl 1 poster s odbornou tematikou. První den kongresu byly předneseny velmi zajímavé příspěvky, které se věnovaly celkové péči o sestry. Účastníky kongresu zaujaly také přednášky: jak zvládat péči o náročné pacienty a o pacienty v paliativní péči. Druhý den představila LF HK dvouletou práci na projektu Ministerstva zdravotnictví ČR č. NU 20-09-00454 Postoje rodičů a laické veřejnosti k očkování: Hodnocení a intervence na podporu důvěry v očkování. O své zkušenosti se také podělily přednášející sestry z oblasti léčby ran, kde byly prezentovány velice zajímavé podrobné kazuistiky.

Chtěly bychom za celý organizační výbor kongresu touto cestou poděkovat všem, kteří se podíleli na velice kvalitním, odborně a na vysoké úrovni připraveném kongresu včetně jeho zajištění, všem přednášejícím za jejich pečlivě připravené a zpracované přednášky. Doufáme, že se i na příštích XXIX. královéhradeckých ošetřovatelských dnech opět sejdem v hojném počtu.

Těšíme se na setkání s Vámi opět v září 2023.

*Mgr. Dana Vaňková
náměstkyně pro ošetřovatelskou péči, FN HK
Mgr. Ivana Dvořáčková, Ph.D.
zástupkyně NOP, FN HK
Bc. Ivana Rodanová
předsedkyně ČAS- Region Hradec Králové*

Mobility Night

Lékařská fakulta v Hradci Králové uspořádala ve čtvrtek 13. října druhý ročník Mobility Night, jejímž cílem je seznámit studenty s možnostmi mezinárodních mobilit v rámci fakulty. Akce se zúčastnila zhruba padesátka studentů, kteří si přišli poslechnout příspěvky a prezentace týkající se mobilit a jejich financování, doporučení koordinátorů ohledně nejlepších výjezdů a také zkušenosti a zážitky starších studentů, kteří už do zahraničí vyjeli. Na akci byla představena nová brožura, která vznikla ve spolupráci ASM a Grantového a zahraničního oddělení LF HK a která přehledně shrnuje vše týkající se mobilit. Studenti měli možnost se zeptat na vše, co je zajímavé, a to i v rámci neformální části večera – u podávání občerstvení a poslechu doprovodného hudebního vystoupení. -PF LF HK-

Sazamův den číslo dvacet šest

V pořadí již XXVI. ročník odborné konference, nazvané na počest prof. L. Sazamy, který stál v jejím čele více než čtvrtstoletí, se uskutečnil 4. listopadu 2022. Spolupořadatelem a garantem části odborného programu byla Stomatologická klinika LF MU a FNUSA v Brně.

V dopolední „brněnské“ části konference nejdříve zaznělo sdělení L. Izakovičové Hollé o výzkumných aktivitách týkajících vůbec nejčastějšího onemocnění ústní sliznice, tj. aftózní stomatitidy, včetně impaktu těchto poznatků pro klinickou praxi. Následovaly přednášky V. Peřiny a J. Zelinky o trvale aktuální problematice tzv. fokální infekce dentálního původu, o nekrozách čelistních kostí objevujících se při antireorpční medikamentózní léčbě metabolických a nádorových kostních chorob a po protinádorové radioterapii v oblasti hlavy, a přednášky L. Roubalíkové a P. Černochové o léčebném využití laseru ve stomatologii a o autotransplantacích zubů, včetně popisu různých úskalí těchto nesnadných zároků.

V odpolední části odborného programu, již zajišťovalo domácí pracoviště, proběhly přednášky R. Slezáka a V. Radochové sumarizující nečekaně těsné vztahy současné stomatologie a různých autoimunitních chorob a rekapitulující poznatky o biologické léčbě ve vztahu ke stomatologii. Velmi přínosné bylo následující sdělení M. Kapitána o zkušenostech s digitalizací některých pracovních postupů při řešení zubních defektů různého původu. Přednáška J. Schmidta seznámila auditorium s výsledky studií realizovaných mezi českými zubními lékaři a studenty stomatologie lékařských fakult

v Hradci Králové a v Plzni ve vztahu k chorobě COVID-19. Výsledky těchto recentních studií jednoznačně ukázaly jak vysokou ukázněnost českých zubních lékařů a studentů ve vztahu k této epidemii, tak velký zdravotní a profesní benefit spojený s vakcinací. Odborný program byl zakončen sdělením O. Heneberka o komplexním ošetření mladého jedince s *amelogenesis imperfecta*, přičemž autor se neomezil na pouhý popis náročné rekonstrukce chrupu, nýbrž přednášku doplnil recentními poznatky o genetickém podkladu choroby a diagnostických úskalích s ní spojených.

Účastníky konference byli převážně studenti vyšších ročníků zubního lékařství z Hradce Králové. Některé přednášky však vzbudily zájem i u lékařů jiných odborností. Po předchozích dvou letech s konferencemi pořádanými on-line nastala v tomto roce možnost uspořádat Sazamův den již v plnohodnotné, prezenční formě, s možností přímé diskuse posluchačů s přednášejícími. Lze jen doufat a věřit, že organizátorům Sazamova dne vydrží elán pořádat další ročníky této zaběhnuté, a snad již i tradiční podzimní vzdělávací akce, že vždy budou nalezena zajímavá a aktuální témata a že zajištění budou kvalitní přednášející, ochotní vystupovat i při těchto nekomerčně pojatých odborných setkáních. Vítaná bude nepochybně také spolupráce s partnerskými klinickými pracovišti, jeví se jako velice dobrá možnost všestranně přínosných odborných konfrontací a výměn názorů odborníků, jako tomu bylo i při letošním XXVI. Sazamově dni.

R. Slezák
Stomatologická klinika

Ocenění z Amsterdamu

V dnech 14.–16. listopadu 2022 proběhla v nizozemském Amsterdamu konference „Molecular analysis for precision therapy“ pořádaná Evropskou společností pro lékařskou onkologii (ESMO). V rámci této konference prezentovala **PharmDr. Barbora Vítovcová** z Ústavu lékařské biologie a genetiky LF HK svůj projekt pod názvem „*The effect of flubendazole on microtubule polymerization and posttranslational modifications*“ formou plakátového sdělení. Tento poster následně získal **ocenění za nejlepší poster**.

Projekt týkající se vlivu původně anthelmintického léčiva flubendazolu na buňky glioblastoma multiforme se v současné chvíli zabývá především účinky tohoto léčiva na mikrotubulární cytoskelet buněk. Mikrotubuly, vzhledem ke své klíčové roli v buněčném dělení, patří mezi nejdůležitější cíle protinádorové terapie. Jejich hojné zastoupení v mozku a specifické mutace typické pro glioblastom tak naznačují možnost cílené terapie na mikrotubuly. Flubendazol už v předchozích výzkumech vykazoval inhibiční efekt proti nádorovým buňkám, což bylo potvrzeno také u glioblastomových buněk. V rámci projektu tým zjistil, že flubendazol u glioblastomových buněk inhibuje tvorbu mikrotubulů, destabilizuje jejich síť a ovlivňuje jejich vzhled a organizaci, a to již ve velmi nízkých dávkách léčiva. Projekt se bude dále zabývat dalším efektem flubendazolu na cytoskelet glioblastomových buněk, vlivem flubendazolu na celkový stav buňky a vy-

volání dalších změn v buňce, včetně vyvolání zástavy buněčného cyklu a buněčné smrti. Vzhledem ke známé velké heterogenitě glioblastomu je pro projekt používáno větší množství stabilizovaných i primárních buněčných linií, což umožňuje větší vhléd do působení flubendazolu na buňky tohoto nádoru.

XVIII. soudnělékařský den pro orgány činné v trestním řízení

Dne 20. 9. 2022 proběhl v Kongresovém centru Aldis v Hradci Králové XVIII. soudnělékařský den pro orgány činné v trestním řízení pořádaný Ústavem soudního lékařství LF a FN Hradec Králové. Akci zahájil a svým slovem provázal prim. M. Šafr. Před započátkem prvního odborného bloku krátce vystoupili a posluchače přivítali děkan LF v Hradci Králové prof. MUDr. Jiří Mandák, Ph.D., a ředitel Fakultní nemocnice Hradec Králové MUDr. Aleš Herman, Ph.D. Součástí úvodních ceremonií byla rovněž vzpomínka na zesnulého emeritního primáře našeho pracoviště MUDr. Josefa Pleskota a medailonek věnovaný kolegovi MUDr. Petru Lacinovi. Odborný program, rozdělený do dvou bloků, čítal celkem 8 odborných příspěvků zaměřených na problematiku rdoušení, dopravních nehod cyklistů, pracovních úrazů, fatálních nehod spojených s jablky (kazuistická sdělení), spolupráci

PČR a soudních lékařů při zjišťování příčin náhlé srdeční smrti, aktivní násilí proti dětem ze strany rodičů (kazuistická sdělení) a asfyxofilií. Odborný program završil host MUDr. Martin Dobiáš, Ph.D. (Ústav soudního lékařství a medicínské práva Fakultní nemocnice Olomouc) s vyžádanou přednáškou na téma největší masové vraždy v historii ČR. Akce byla finančně podpořena rovným dílem Fakultní nemocnicí Hradec Králové a Lékařskou fakultou Univerzity Karlovy v Hradci Králové. Přednáškový den se konal po 3leté odmlce (z důvodu epidemiologické situace) a těšil se účasti cca 300 posluchačů z řad policistů Královéhradeckého kraje a okolních krajů, státních zástupců, soudců, techniků OKTE a dalších.

*MUDr. Dalibor Kovařík
Ústav soudního lékařství FN HK*

Týdny pro duševní zdraví

Lékařská fakulta v Hradci Králové se v průběhu září a října zapojila do osvětové kampaně Týdny pro duševní zdraví (10. 9.–10. 10.) pořádáním dvou akcí.

Pro širokou veřejnost přichystala Stezku pro duši, okruh centrem města po místech spojených s historií lékařství či s tématem duševního zdraví. V rámci stezky se účastníci dozvěděli zajímavé informace, a pokud zodpověděli kvízové otázky, mohli se zapojit do soutěže o ceny.

V pondělí 10. října se konala v sále kina Bio Central debata odborníků na téma *Duševní zdraví studentů*. Debatu uspořádala fakulta ve spolupráci s Fakultní nemocnicí Hradec Králové, Farmaceutickou fakultou v Hradci Králové a Univerzitou Hradec Králové.

-PR LF HK-

Mezinárodní kongres EPUAP 2022 v Praze

Ve dnech 14.–16. 9. 2022 se konal v Praze mezinárodní kongres EPUAP 2022. „European Pressure Ulcer Advisory Panel“ byl vytvořen v Londýně v prosinci 1996, aby vedl a podporoval všechny evropské země v úsilí o prevenci a léčbu dekubitů.

Společnost EPUAP vytvořila akademickou učebnici dekubitů a vyvinula pokyny pro prevenci a léčbu dekubitů, které se používají v celé Evropě. Priority pro příští desetiletí jsou:

- Pomáhat s implementací pokynů v různých zemích a v případě potřeby je aktualizovat.
- Růst společnosti a větší zastoupení v celé Evropě s cílem zlepšit viditelnost EPUAP.
- Posílit výzkumný profil a hrát důležitou roli v informovanosti a vzdělávání.

EPUAP každoročně pořádá mezinárodní konferenci, 22. setkání se poprvé uskutečnilo v Praze. Program byl velice bohatý, plný zajímavých odborných přednášek, prezentací studií, workshopy, bohatá posterová sekce, prezentace firem a odborných společností. Součástí konference byla i česká sekce se svými příspěvky.

Zajímavá byla i další setkání, např. pochod EPUAP Prahou, kdy účastníci prezentovali EPUAP v tematických tričkách.

Společenský program umožnil také diskutovat a poznávat se i mimo přednáškový sál.

EPUAP každoročně vyhlašuje akci **STOP dekubitům**, kdy i FN HK k této akci pořádá zajímavé akce. V dopoled-

ních hodinách je akce pro veřejnost, kde sestry specialistky pro ošetřování ran a dekubitů prezentují moderní krycí materiály, jejich používání a radí v otázkách prevence vzniku dekubitů. V odpoledních hodinách probíhá odborný seminář pro zdravotníky.

Letos budeme akci pořádat 22. 11. 2022.

Mgr. Ivana Dvořáčková, Ph.D.

Za Fakultní nemocnici Hradec Králové se konference účastnily (zprava): Jana Krpatová, Mgr. Dana Vařková, Mgr. Ivana Dvořáčková, Ph.D. a Bc. Hana Štilcová, MBA. Na společné fotografii je i prof. PhDr. Andrea Pokorná, Ph.D., proděkanka pro nelékařské studijní programy a informační technologie Lékařské fakulty Masarykovy univerzity v Brně, která byla zvolena na konferenci prezidentkou Představenstva EPUAP.

FN HK upozornila na nebezpečí proleženin

Fakultní nemocnice Hradec Králové 22. listopadu 2022 uspořádala akci Stop dekubitům (proleženin), která problematiku dekubitů a zejména možnosti jejich prevence přiblížila laické veřejnosti. Současně se uskutečnil seminář pro zdravotníky z Královéhradeckého regionu věnovaný tomuto tématu. Akce Stop dekubitům se ve FN HK uskutečnila u příležitosti Světového dne Stop dekubitům, který je vyhlášen Evropským poradním panelem pro otázky dekubitů (EPUAP).

Akce pro veřejnost se uskutečnila v přízemí Pavilonu

interních oborů FN HK, kde si zájemci mohli prohlédnout v nemocnici používané léčebné i preventivní pomůcky, například polohovací pomůcky či speciální ochranné náplastí. Připraveny byly také ukázky speciální výživy, která se používá jako prevence či urychluje léčbu proleženin. Na akci se podílel také Dobrovolnický program Fakultní nemocnice Hradec Králové. Odborného semináře zaměřeného na dekubity se zúčastnily více než tři desítky všeobecných sester, především z FN HK, ale i z dalších zdravotnických zařízení.

-js-

XXI. pracovní konference na téma monoklonálních gamapatií

Každoroční konání pracovních setkání na téma monoklonálních gamapatií v Hradci Králové má již více než dvacetiletou tradici, to letošní, dvacáté první, proběhlo 4. října 2022 v novém konferenčním prostředí v budově hotelu Aldis v Hradci Králové. Významným specifickým těchto konferencí jsou mezioborová setkání, proto se na organizaci tradičně podílí a záštitu přebírají Česká společnost klinické biochemie ČLS JEP, Česká myelomová skupina, Ústav klinické biochemie a diagnostiky a IV. interní hematologická klinika FN a LF v Hradci Králové, Lékařská fakulta Univerzity Karlovy a Fakultní nemocnice Hradec Králové.

Program letošní konference byl připraven s cílem přinést účastníkům informace o aktuálních novinkách v diagnostice monoklonálních gamapatií se zvláštním zaměřením na možnosti pravděpodobných budoucích markerů zpřesňujících diagnostiku mnohočetného myelomu. Nezapomnělo se nicméně ani na příklady z praxe podané prostřednictvím klinických a laboratorních kazuistik.

Na setkání byla přednesena a diskutována následující sdělení:

- Maisnar V. (Hradec Králové): Novinky v diagnostice MM v rámci Guidelines 2022.
- Varga G. (Budapest, Maďarsko): Soluble BCMA, a potential monitoring tool in nonsecretory myeloma.
- Souček O., Řezáčová V. (Hradec Králové): Moderní možnosti využití průtokové cytometrie v diagnostice monoklonálních gamapatií.
- Radocha J. (Hradec Králové): Next generation sequencing v diagnostice a léčbě monoklonálních gamapatií.
- Kupčík R., Vajrychová M., Tomášová A. a kol.: (Hradec Králové): Detekce a klasifikace monoklonálních protilátek a FLC v séru pacientů s mnohočetným myelomem pomocí kapalinové chromatografie.
- Vlachová M., Ševčíková S. (Brno): Exozomální signalizace u mnohočetného myelomu.
- Lacko J. (Třebíč): Aktivní přístup biochemika v diagnostice monoklonální gamapatie.

- Nováková D., Maisnar V., Radocha J. (Hradec Králové): Kazuistika 1.
- Baloga S., Maisnar V., Radocha J. (Hradec Králové): Kazuistika 2.
- Vávrová J., Tomášová A., Maisnar V. (Hradec Králové): Systémy externího hodnocení kvality jako odraz úrovně laboratorní diagnostiky monoklonálních gamapatií.

Celá XXI. pracovní konference na téma monoklonálních gamapatií proběhla v přátelské atmosféře, diskuse k přednáškám byly jak podněcující pro autory, tak i inspirující do budoucna pro nás organizátory. Potěšeni jsme byli zejména zájmem auditoria o všechna témata, kterými se přednášky zabývaly, bohatou diskusí i plným sálem až do poslední minuty jednání. Naše poděkování patří všem přednášejícím za pečlivou přípravu poutavých sdělení, děkujeme také sponzorům (Amgen s.r.o., SEBIA Czech Republic s.r.o., Janssen-Cilag s.r.o., Takeda s.r.o. a The Binding Site s.r.o.) za pomoc s realizací úspěšného setkání. S ohledem na uvedená fakta věříme, že se v roce 2023 opět sejdem u příležitosti již XXII. pracovní konference o monoklonálních gamapatiích.

Vávrová J., Maisnar V.

XXVIII. konference o trombóze a hemostáze XX. konference laboratorní hematologie

Pracovníci IV. interní hematologické kliniky FN HK ve spolupráci s agenturou Hanzo.cz organizovali tentokrát již XXVIII. Česko – slovenskou konferencí o trombóze a hemostáze. Zcela nově jsme spojili tento kongres s XX. Česko – slovenskou konferencí laboratorní hematologie. Akce se konala v Kongresovém centru ALDIS od 14. 9. do 16. 9. 2022 a účastnilo se jí 300 registrovaných účastníků a přibližně 50 studentů LF HK, kteří měli vstup zdarma. Neobvykle velký počet účastníků přijel ze Slovenska především z FN Martin.

Slavnostní Rokitanského přednášku přednesla paní prof.

MUDr. Angelika Bátorová, Ph.D. na téma „Trombóza při myeloproliferativních neopláziích“. Chrobákovu přednášku v rámci laboratorní hematologie přednesl pan Prof. MUDr. Miroslav Penka, CSc. na téma „Trombofilie a laboratorní diagnostika“.

Významné změny v hemostáze jsou navozeny septickými stavy. Vývoj poznatků v oblasti diagnostiky změn hemostázy a léčebných přístupu se významně není. Proto byla této problematice věnována zvýšená pozornost. Byli vybráni řečníci, kteří se touto problematikou zabývají dlouhodobě. Pan prof. Fezekas ukázal a vysvětlil problematiku

hemostázy a sepse, doc. Götke pak hovořil o zásadách léčby u septických pacientů na antikoagulační terapii, doc. Dulíček přednesl přednášku o využití antitrombinu v klinické praxi.

Programové uspořádání bylo změněno ve srovnání s předchozími konferencemi. Cílem bylo vytvoření dostatečného prostoru na diskusi. Za jedno z nejzajímavějších setkání lze považovat tzv. „diskusi u kulatého stolu“, kde byla velmi živě

probírána účelnost a rozsah genetických vyšetření s cílem odhalení trombofilních mutací a dále účelnost a bezpečnost peripartální antikoagulační profylaxe. Této diskuse se účastnili odborníci z genetiky, porodnictví a klinické hemostázy. V laboratorní diagnostice byla pozornost věnována klonálním stavům prezentující se pancytopenií, dále legislativní problematice v hematologické laboratoři a diagnostice heparinem indukované trombocytopenie. Blok angiologické společnosti byl věnován ambulantní léčbě plicní embolie, intervenční léčbě u žilního tromboembolismu, dále profylaxi trombózy u onkologických pacientů a lékovým interakcím u DOAC.

Samostatný blok přednášek za Slovenskou společnost pro trombózu a hemostázu byl věnován prof. MUDr. Peteru Kubišovi, CSc., který byl spolu s prof. Malým zakladatelem tohoto kongresu. Před zahájením tohoto bloku pan prof. MUDr. Jan Staško, CSc. připomněl práci pana prof. Kubiše a doc. MUDr. Lipšice, kteří nás v roce 2022 opustili.

Závěrem mi dovoluňte, abych poděkoval zejména panu doc. Petru Dulíčkoví, Ph.D. a Mgr. Iloně Fátorové za přípravu myslím velmi zdařilé akce.

Prof. MUDr. Pavel Žák, Ph.D.

přednosta IV. Interní hematologické kliniky FN HK

Besedy Na Hradě v roce 2022

Lékařská fakulta v Hradci Králové v roce 2022 navázala po vynucené covidové pauze na přerušenu rodící se tradici besed Na Hradě. Tato neformální setkání s odborníky v historických prostorách budovy Na Hradě jsou určena pro studenty, zaměstnance fakulty a nemocnice, ale i pro širokou veřejnost.

V jarní části zaměřené na zdraví a zdravý životní styl v březnu poradil MUDr. Vratislav Sedlák, Ph.D. z Centra pro poruchy spánku a biorytmů ve Fakultní nemocnici Hradec Králové jak na zdravý spánek. O tuto besedu byl veliký zájem. Pan doktor odborně, ale zároveň s humorem vysvětlil, jak fungují naše vnitřní biologické hodiny, co zdravému spánku prospívá a co naopak škodí.

V následujícím měsíci byl přenášejícím vedoucí katedry tělesné výchovy LF a FaF HK Mgr. Jiří Bezouška, jeho beseda dostala název Pohyb jako lék. Množství praktických rad a tipů bylo určeno zejména mladým sportovcům, kteří se pohybují v městském prostředí. Řeč byla i o moderních technologiích a posluchači se dozvěděli, jak moc jsou Češi sportovní národ.

Jako poslední před letními prázdninami poradil všem zájemcům přednosta Stomatologické kliniky FN HK doc. MUDr. Radovan Slezák, CSc. jak na zdravé zuby. Při besedě zazněla spousta zajímavých informací, třeba jak správně pečovat o implantáty, jak na bělení zubů nebo jak se liší přístup k péči o chrup u nás a v jiných zemích.

Na podzim byly na programu další dvě besedy. Koncem října MUDr. Josef Urbanec, který působí na Ústavu lékařské biofyziky LF HK a zároveň v Nemocnici v Havlíčkově Brodě, přiblížil svůj nedávný výzkum vývoje řeči u novoro-

zenců. Posluchači se dozvěděli, jaký vliv má na děti v prenatálním období a těsně po narození vliv vícejazyčného prostředí a jak může tento typ vyšetření v budoucnu uplatnit v klinické praxi.

Poslední beseda se konala 29. listopadu 2022 a jejím tématem byla antibiotika a vše, co s nimi souvisí. Na Hradě jsme přivítali MUDr. Pavlu Paterovou, Ph.D. z Ústavu klinické mikrobiologie FN HK. Beseda byla vedena formou debaty s moderátorkou. V průběhu večera byla řeč například o riziku tzv. superbakterií a kde se nejvíce vyskytují, dalším tématickým okruhem byl rozdíl mezi probiotiky a probiotiky a způsobu jejich užívání, došlo i na alergie na antibiotika a základní výzkum v této oblasti.

LF HK plánuje pokračovat v těchto besedách i v příštím roce, rádi bychom se věnovali tématům jako jsou alergie nebo léčivé rostliny a byliny.

Bc. Petra Pšeničková

Péče o zaměstnance FN HK

Up Gallery Beta FKSP

Peněžní dary při odchodu do důchodu pro zaměstnance FN HK

Podle státní vyhlášky 114/2002 Sb. o fondu kulturních a sociálních potřeb mohou být zaměstnancům FN HK poskytovány peněžní dary u příležitosti prvního odchodu do starobního nebo plného invalidního důchodu. Podmínkou je dovršení nejméně 5 let trvání pracovního poměru ve FN HK a úvazek minimálně 0,2 ke dni přiznání důchodu. Podklady pro udělení daru od zaměstnanců zpracovává personální oddělení na základě žádosti o starobní důchod (u plného invalidního důchodu je podkladem rozhodnutí ČSSZ o přiznání důchodu). Podklady musí být zpracovány nejpozději do konce následujícího měsíce, v němž byl starobní důchod přiznán. Nelze vyplatit dar zaměstnanci, který si o přiznání důchodu žádá zpětně. Prvním odchodem do důchodu se rozumí **den, od něhož byl zaměstnanci důchod přiznán**, a to bez ohledu na to, od kdy bude důchod zaměstnanci vyplácen. Nehraje roli termín, od kterého bude zaměstnanec důchod pobírat.

Zaměstnanec, který si o důchod zažádal, může dále pokračovat v pracovním poměru bez časového omezení. Podrobná pravidla najdou zaměstnanci ve Směrnici ředitele **SM_66 Způsoby používání FKSP**. Veškeré informace k problematice FKSP a potřebné formuláře jsou umístěny na **Intranetu** v sekci **Služby – FKSP**.

Převod zůstatků osobních zaměstnaneckých kont do dalšího roku

Příděly do osobních kont FKSP v cafeterii Gallery Beta mají vždy dvouletou trvanlivost. V praxi to znamená, že příděl bodů, který zaměstnanci obdrželi v lednu 2022, expiruje na konci roku 2023. Jeden bod rovná se částce 1 Kč.

Příspěvek do osobního konta každého zaměstnance Fakultní nemocnice Hradec Králové, který splnil podmínky pro přiděl, činil v roce 2022 celkem 15 200 bodů. Pokud zaměstnanec tuto částku letos nevyčerpá, bude mu zůstatek z přidělu na tento rok automaticky převeden do roku 2023. Částka se nekrátí, bude převedena celá.

Má-li ovšem zaměstnanec na svém osobním kontě více než 15 200 bodů, pak se jedná o zůstatek z roku 2021, který je nutno vyčerpat / utratit do 31. 12. 2022. Pokud nebude částka vyčerpána, propadne zpět do společného rozpočtu Fondu kulturních a sociálních potřeb.

Aktuální stav konta a termín expirace všech bodů zjistí zaměstnanci po přihlášení do svého osobního konta v cafeterii na adrese www.gallerybeta.cz rozkliknutím záložky **Počet bodů**. Doporučujeme zaměstnancům, aby nenechávali útratu svých benefičních bodů na poslední chvíli.

*Ing. Vladimíra Svobodová,
vedoucí oddělení péče o zaměstnance FN HK*

Herna od Nadace Archa Chantal

Nová herna a čekárna pro dětské pacienty Psychiatrické kliniky Fakultní nemocnice Hradec Králové, kterou vybuodovala Nadace Archa Chantal, se dočkala slavnostního otevření. Hernu mohou děti s rodiči využívat již od loňského roku, slavnostní otevření bylo odloženo na letošní rok kvůli vloni probíhající pandemii COVID-19.

„Jsem moc ráda, že vznikla další krásná herna, která dětem umožňuje zapomenout na jejich starosti a problémy. Za tímto projektem je spousta práce a energie, chci také poděkovat partnerům nadace, kteří projekt podpořili,“ uvedla během slavnostního otevření **zakladatelka nadace Chantal Poullain-Polívková**, která ocenila práci všech lékařů a sester v nemocnici. *„Psychiatrie pro děti je momentálně velmi náročný a potřebný obor. Psychiatrická klinika FN HK je velmi hezká moderní budova, kde každý dětský i dospělý pacient najde to své, pro sebe určitě pozitivní k lepší rekonvalescenci a léčbě. Velmi rádi jsme zanechali stopu naší nadační činnosti právě zde,“* dodala Chantal Poullain-Polívková.

Nová herna nazvaná **Svět u moře** nabízí dětem možnost hraní si v hřišti ve tvaru loď, prostor pro relaxaci, místo pro knížky a hračky a to vše za zvuků mořských vln.

Výtvarný návrh a realizaci zajistila Mgr. Lucie Štejnár. Vybudování herny stálo téměř 200 000 korun, vybudování hřiště podpořilo několik sponzorů a partnerů.

Nadace Archa Chantal pomáhá zlepšovat prostředí pro dětské pacienty ve zdravotnických zařízeních téměř 30 let, díky sponzorům se podařilo realizovat projekty za skoro 60 milionů korun. Bližší informace je možné najít na <https://archa-chantal.cz/>

Bc. Jakub Sochor

Karolinska Institute Švédsko

Aula Medica Stockholm

Tak jako všem ostatním i mně v průběhu dvou pandemických let chyběl kontakt se zahraničními kolegy, diskuse, rozebírání novinek, sdílení rad, tipů, nadšení i občasného rozčarování z toho, jak se naše práce v čase proměňuje. Měla jsem hroznou chuť vyletět zase z české kotliny a najít inspiraci a čerstvou motivaci v zahraničí.

Model Kampusu KI po modernizaci

V oblasti propagace a vnějších vztahů se neustále objevují nové a nové výzvy v podobě nových sociálních sítí, nároků na audiovizuální formáty komunikace a prezentace, reakcí na celospolečenská témata a další. Nad to máme ve strategickém plánu velké úkoly jako je revize a aktualizace webové prezentace fakulty, sjednocení vizuálního stylu fakulty, aktivnější a efektivnější popularizace vědy a mnoho dalších. Karolinska Institute (KI) jsem si tedy vybrala z několika dobrých důvodů – v oblasti vzdělávání a výzkumu v medicíně má skvělé renomé a v evropských žebříčcích je na samotném vrcholu, její brand a komunikace mi přijdou propracované a funkční, ve vnitřní struktuře jsou jisté podobnosti s LF HK a zároveň má zcela odlišně koncipované oddělení komunikace, profesori KI rovněž každoročně udělují Nobelovu cenu za fyziologii a lékařství.

Drobný háček byl v tom, že KI neorganizuje Staff Weeky a s naší fakultou dosud neexistovala spolupráce. Nezbyvalo tedy než napsat prosbu o přijetí na pár dní stínování se seznamem témat, poslat ji přímo vedoucí oddělení komunikace na KI a modlit se. Anna ale nezaváhala ani na chvíli, pár dní jsme hledaly společný termín a pak už to mělo rychlý spád. Za necelé dva měsíce jsem nastupovala do letadla

Biomedicum

do Stockholmu pořád ještě trochu v šoku, že to vyšlo a podívám se na KI.

Do Stockholmu jsem se na jednodenní výlet podívala už v průběhu svého studijního pobytu ve Finsku. Mám severskou mentalitu moc ráda a užívám si, že všechno funguje, věci mají svůj řád a rytmus. Po hodinové jízdě vlakem do centra jsem se ubytovala v maličkatém pokoji na Odensplan, oblékla se do větrného severského počasí a rovnou šla prozkoumat místní kavárnu a pak i kampus KI, abych se trochu porozhlédla a pořídila pár fotek před západem slunce.

KI má ve Stockholmu dva kampusy, mezi kterými jezdí autobus, aby se studenti a profesori mohli snadno přesouvat. Vedení a podpůrná oddělení sídlí v kampusu v Solnē, kde se nachází také Karolinska University Hospital. Jde o velký, z části historický a zčásti moderní, obrovský komplex výzkumných a výukových pracovišť a dalších budov jako je

Budovy kampusu sousedící s Aula Medica

knihovna, studentské kluby, atp. Součástí tohoto kampusu je i impozantní, moderní budova Aula Medica (zde sídlí administrativa a zároveň je zde největší auditorium KI pro 2 000 diváků) a hned vedle Biomedicum, kde tráví nejvíce času studenti a je to znát (nástěnky, kavárna, studovny, několik pater poslucháren a seminárních místností...).

Asi není třeba říkat, že první dojem byl skvělý, snad trochu napoví fotografie. Dovnitř budov jsem se nedostala, ale první schůzka, seznámení a prezentace mně čekají hned druhý den v 8h ráno. Všechno šlo podle plánu, přivítali mě Anna a Peter, stran komunikace na KI vedoucí a její zástupce, který je zároveň tiskovým mluvčím ředitele KI. Oba byli velice nadšení z nové zkušenosti a zajímali se o to, odkud jsem přijela a jak to u nás vypadá, v ČR i na fakultě. Probrali jsme spoustu důležitých kulturních i historických souvislostí a informací k aktuální organizaci vzdělávání v medicíně v našich

Sámský domek ve Skansenu

zemích a pak už mohl začít program a setkávání s jednotlivými týmy v rámci Oddělení komunikace KI. Říkala jsem si, že na mě pravděpodobně místní profíci nebudou mít moc času a budou mě chtít mít tzv. rychle z krku. Ale opak byl pravdou, každý den pro mě byl připraven program na 8–10 hodin, navštívila jsem několik budov, byla jsem na semináři etické komise, který byl ve švédštině a současně jsem si mohla online na mobilu pustit simultánní, velice profesionální anglický překlad ve skvělé kvalitě. Seznámila jsem se s celkem 22 kolegy z 15 různých týmů a jednotek, odvezla jsem si celkem 18 stran poznámek a několik dokumentů a odkazů, které nyní využívám pro inspiraci při práci na strategických i operativních úkolech na našem OPR. Dostala jsem spoustu užitečných tipů ohledně popularizace vědy, práce se sociálními sítěmi i stran employee advocacy. Cecilia

Take ramen na Odengatan

a Andreas mě motivovali k tomu, začít s podcastem a nečekat na to, až bude více času nebo lepší vybavení. Sabina a Sofie mi ukázaly, jaké mají aktuální portfolio značky a jaké mají plány do budoucna. Asa se mnou nadšeně sdílela své zkušenosti z pohledu komunikační konzultantky (pomáhá na jednotlivých odděleních, které mají zájem o propagaci a zlepšení komunikace s nastavením procesů a dobré praxe). Na digitální komunikaci je na KI tým sedmi lidí – analytici, komunikační specialisté, marketingoví odborníci, web editoři a administrátoři. Johanna, Eva, Tom, Tanya a Amanda mi vyprávěli o náboru studentů, práci s nováčky a se studentskými spolky v tuzemských i mezinárodních programech. Brali mě s sebou na obědy, dali mi tipy na to, co zažít a vidět ve Stockholmu i v celém Švédsku. Zkrátka to byl intenzivní týden, na jehož konci jsem byla trochu unavená, ale hlavně nadšená. Dostalo se mi přivítání, péče a sdílení, o kterých se

mi ani nesnilo. Odvezla jsem si uvědomění, že řešíme obdobné problémy, některé zkušenosti KI nám mohou pomoci urychlit proces učení, ale i tak to bude běh na dlouhou trať. Některé věci, v počtu 3 lidí na LF HK zkrátka nedáme dohromady, ale hodně toho můžeme postupně posunout, zlepšit, začít a to je to, na co se chci těšit. Takže mise splněna.

No a aby to nebylo jenom o práci, snažila jsem se po hlavním programu ještě o průzkum města a gastronomie. Takže dle místních je tradiční kuchyně trochu těžkopádná a k hrachové polévce jsou vždy jako úplatek sladké palačinky, aby si strážníci tuhle zdravou dobrotu dali v hojném počtu. Moderní jsou aktuálně taco Fridays a to i pro rodiny s dětmi. Po celém Stockholmu je hodně restaurací s asijskou kuchyní a mně se poštěstilo najít vynikající, poctivý ramen, který v chladném, sychravém dni rozhodně zvedne morálku. Za vidění jednoznačně stojí:

- Nobel Prize Museum (pro mě povinná část programu :D),
- historické centrum,
- Skanzen (za mě nejlepší zážitek i když střídavě poprchává a padá sníh, a když se vyjasní jsou odsud skvělé výhledy na město),
- Vasa Museum (prý je tu muzeí věnovaných slavným i méně slavným vrakům nezvykle mnoho, ale tohle je opravdu skvělé)
- a projížďka lodním MHD mezi jednotlivými ostrovy (ne stojí to skoro nic a ušetří spoustu času).

Erasmus na KI byl pro mě skvělým zážitkem a odvezla jsem si z něj mnohem víc, než v co jsem doufala. V případě zájmu se ráda podělím o tipy na restaurace a památky a jakékoliv další poznatky.

Ing. Pavla Sedlářová,
Karolinska Institute, Stockholm, Solna, Sweden,
29. 3.–1. 4. 2022

Dar FC Hradec Králové dětem ve FN HK

Několik desítek dárkových balíčků přivezli v adventním čase pacientům Dětské kliniky Fakultní nemocnice Hradec Králové zástupci fotbalistů z FC Hradec Králové. Distribuci na jednotlivých odděleních zajistil personál nemocnice.

„Jsme rádi, že můžeme tímto způsobem potěšit nejmenší pacienty, kteří v adventní době musí být z různých důvodů v nemocnici a věříme, že se co nejdříve budou moci vrátit domů,“ uvedl generální manažer FC Hradec Králové Ing. Richard Jukl, který na předání dárků dorazil společně s útočníkem Filipem Kubalou a obráncem Adamem Gabrielem. „Moc děkujeme klubu za balíčky pro naše pacienty, určitě jim udělají radost a pomohou navodit předvánoční atmosféru,“ uvedla vrchní sestra dětské kliniky Mgr. Lucie Penjaková.

FC Hradec Králové s FN HK spolupracuje dlouhodobě, kromě tradičního předávání dárků v adventním čase například v roce 2021 daroval dvě stovky kolotočů nad postýlku pro děti narozené ve FN HK.

-js-

Cesty města 4

K Salonu republiky

Pohled do první části expozice K Salonu republiky

Letošní seriál o expozici Muzea východních Čech v Hradci Králové *Cesty města* zakončíme její nejrozsáhlejší částí, která nese název *K Salonu republiky*. Zprostředkovává návštěvníkům období od bourání pevnostního Hradce Králové na sklonku 19. století, přes jeho nebývalý architektonický a kulturní rozkvět v období začátku 20. století a první republiky, až k roku 1945.

Pohled do druhé části expozice K Salonu republiky

připravili autoři expozice *Cesty města* projekci o územním, správním a architektonickém vývoji města od roku 1850 až do současnosti.

Návštěvník se z této části expozice plynule přesouvá do následujícího sálu, kde může nasát atmosféru života ve městě za první republiky. Ocítá se totiž v kulisách náměstí s jeho obchody, kavárnou, koloniálem, módním salómem a biogra-

2D a 3D projekce o územním, správním a architektonickém vývoji Hradce Králové v expozici *Cesty města*

Expozice zaujímá prostor dvou výstavních sálů, přičemž architekt Radek Polívka pojal každý sál zcela originálně. První se vyznačuje architektonickou střízlivostí a čistotou, kdy se návštěvník ocitne mezi kulisami stavebních skvostů J. Kotěry a J. Gočára. Tyto repliky podtrhují smysl celé expozice a přispívají k pochopení toho, co se v Hradci Králové po zboření pevnosti odehrávalo. Současně se zde prolínají příběhy významných kulturních a politických osobností L. J. Pospíšila, F. Ulriha, J. V. Pilnáčka nebo I. Herrmanna.

V expozici nechybí ani multimédia, která návštěvníkům umožní prohlédnout velké množství dobových fotografií, protože právě v období, které tato část expozice reprezentuje, je příznačný fenomén fotografie a filmu. V rámci multimédií

Ukázka interiéru módního salómu v expozici *Cesty města* – *K Salonu republiky*

fem, v němž se může usadit na originální dobové sedačky a prohlédnout si historické dokumentární filmy zachycující Hradec Králové z různých perspektiv. Při procházce tímto náměstím může nahlédnout do výloh obchodů – knihkupectví, prodejny sportovních a školních potřeb nebo lékárny. Zážitek navíc umocňuje efekt střídání dne a noci, kdy se v expozici mění osvětlení a také ruch města reprodukováný během celé prohlídky. Pokud trávíte celý den v expozici *Cesty města*, je přesně tento sál místem, kde můžete spočinout a doslova se kochat vším, co vás obklopuje.

PhDr. Zdeňka Kulhavá
Muzeum východních Čech v Hradci Králové
Foto Miroslav Beneš

HRADEC KRÁLOVÉ VE FOTOGRAFIÍCH

Staré momentky – Zima v Hradci Králové

Krasobruslařské závody na kluzišti v Jiráskových sadech, 1933

Zima byla pro obyvatele Hradce v dobách minulých obdobím odpočinku a nadějným čekáním na nové jaro. I v minulosti se střídaly zimy mírné, nebo dokonce docela teplé, se zimami dlouhými, mrazivými, se spoustou sněhu. Zimní sporty a radovánky se pak stávaly vděčným tématem i pro rodinné fotografie. Ti pak mnohdy zachytili nejen své blízké, ale často nevědomky zdokumentovali i architekturu Hradce Králové nebo zajímavá zákoutí města, která dnes již není možné zhlédnout kvůli nové zástavbě nebo vzrostlé zeleni.

K zimním sportům, kterým Hradečáci holdovali už od dob pevnosti, patřilo především bruslení a sáňkování, ale v ulicích města jste mohli potkat i lyžaře. Sáňkovalo se přímo ve městě, na řadě zajímavých míst, kde to terén rozestavěného města dovolil. Například za Sborem kněze Ambrože sáňkovali děti s velkou vervou. Sáňky tak byly vzhledem ke sněhové nadílce nezbytnou sportovní pomůckou každé rodiny. Organizovaná výuka bruslení probíhala na speciálním kluzišti, které se nacházelo v místě dnešního Zimního stadionu. Bruslaři mohli využít převlékací kabinky, zakoupit si občerstvení, zejména čaj a horké nápoje. Bruslilo se i v dnešních Šimkových sadech nebo na příměstských rybnících, improvizovaná kluzišť vznikala dokonce ve dvorech obytných domů. Krasobruslařské závody se konaly na kluzišti v Jiráskových sadech.

Zima byla vděčným motivem i prvorepublikových vánočních a novoročních pohlednic.

*PhDr. Pavla Koritenská
Muzeum východních Čech v Hradci Králové
Historické fotografie: Sběrka MVČ, soukromá sbírka
Foto současnost: Jiří Zikmund*

Malí sáňkaři, v pozadí Sbor kněze Ambrože, 30. léta 20. století

Sáňkování v Hradci Králové, v pozadí Sbor kněze Ambrože, po Vánocích 1942

Sbor kněze Ambrože, 2018

Sociálně zdravotní a lékařská péče za první republiky

Část 4. Okresní péče o mládež v Hradci Králové

Po vzniku ČSR se nabídka poskytovaných služeb a podpůrné činnosti pod hlavičkou Okresní péče o mládež (OPM) v Hradci Králové rozšiřovala. Na základě výnosu Ministerstva sociální péče ze dne 10. 9. 1920 (čj. 10913) byl změněn dosavadní název na *Okresní péče o mládež* (dále OPM), pracovala stále na bázi spolkové. V roce 1921 byla přijata do trvalého pracovního poměru sociální pracovnice, která se stala zároveň tajemnicí spolku. Hradec Králové se stal jedním z prvních okresů, který měl kvalifikovanou sociální pracovnici.

Vedení OPM a zdroje příjmů

Působnost Okresní péče o mládež se vztahovala na soudní okres královéhradecký. Předsednictvo bylo desetičlenné, správní výbor byl dvacetičlenný. Subvence na činnost OPM poskytovalo Ministerstvo sociální péče, Ministerstvo veřejného zdravotnictví a tělesné kultury, Zemské ústředí péče o mládež, Okresní výbor v Hradci Králové, obce soudního okresu královéhradeckého. OPM měla příjmy i z členských příspěvků, dobrovolných darů nebo pořádání sbírkových akcí a divadelních představení a koncertů. Působnost OPM byla zaměřena především na rodinnou péči, podpůrné a pomocné akce. Pořádala stravovací a ošacovací akce na školách, rozdávání vánočních nadělek, umísťovala děti do dětských domovů a rodinných kolonií a do bezplatné rodinné péče atd. Podílela se na speciálních akcích, například Vánoční strom republiky nebo Dětský den.

Budova Okresní péče o mládež, Kotěrova ulice, 1924

Vlastní budova v Kotěrově ulici

V roce 1924 se královéhradecká Okresní péče o mládež dočkala nové budovy v Kotěrově ulici čp. 627. Na její stavbě se za finanční podpory státu také sama podílela, město Hradec Králové věnovalo pozemek, okresní správní komise přispěla na vnitřní vybavení, Ministerstvo sociální péče poskytlo subvence 50 000 Kč. Autorem projektu byl hradecký architekt Václav Rejchl ml., který pojal exteriér budovy v duchu obloučkového dekorativismu. Budova měla dva vchody, severní část označovaná u čísla popisného jako „a“, jižní část „b“. V objektu se nacházelo jedenáct místností věnovaných sociální péči: kanceláře, **Útulek pro přespání dětí z měšťanských škol** (byt s pokojem, kuchyní a příslušenstvím), **Útulek pro batolata** (zařízení typu jeslí), který se nacházel v prvním patře, využíval dvě ložnice pro menší a větší děti, umývárnu, hernu a pokoj pro vedoucí sestru. V domě byl umístěn také **Útulek pro přechodné opatření mládeže (Útulek pro toulavou mládež)**. Přechodně zde sídlilo Obrodné hnutí mladých žen YWCA. Na vnitřní zařízení domu OPM přispěl významnou částkou i okres. Bylo zde i 13 nájemních jedno až dvoupokojových bytů, které financovaly provoz domu a bylo tak možné využít státní garanci. Budova disponovala půdou, prádelnou, skladem a toaletou ve čtvrtém patře obou částí, k dispozici jako zázemí pro instituce i nájemníky bytů byly i sklepy v suterénu severní části domu.

Historická pohlednice, Kotěrova ulice, 20. léta 20. století

Koteřova ulice, dům Okresní péče o mládež (dnes MŠ), 2019

Instituce a zařízení spravované OPM

Kromě vlastního domu v Koteřově ulici provozovala OPM ještě další ústavy a zařízení. Patřil k nim Dětský domov pro mládež, který fungoval na Slezském Předměstí čp. 112 od roku 1922, veřejné hřiště pro děti, zřízené v roce 1925 na pravém břehu Orlice, na místě mezi budovou Borromea a místními vilami. Okresní péče zajistila pískoviště, stoly a lavičky, hrací nářadí, najala hlídače a vychovatelku k řízení her a zaměstnání dětí. Prázdninová kolonie OPM ve Vysoké nad Labem byla určena pro nejhudší děti trpící podvýživou a špatnými sociálními a bytovými poměry. V roce 1923 zakoupila OPM ve Vysoké nad Labem vlastní objekt – rodinnou vilu, ve které prázdninové pobyty probíhaly. OPM zřizova-

la také tzv. pracovní odbory, patřil k nim odbor **Ochrana matek a kojenců**, zřízený v roce 1918. Další cílovou skupinou byla péče o předškolní děti a školní mládež, o které se staral **Odbor péče o děti a mládež**. Tento odbor zajišťoval širokou škálu péče a služeb.

Činnost OPM v letech 1938 až 1949

Významnou úlohu sehrála OPM v letech 1938 až 1939 při pomoci uprchlíkům z pohraničí a jejich ubytování a stravování. V období druhé světové války se soustředila na péči o osiřelé a opuštěné děti, podílela se na stravovacích a ošacovacích akcích školní mládeže. Na základě usnesení vlády Československé republiky došlo ke zrušení okresních péčí pro mládež ke dni 31. prosince 1947 podle § 5, odst. 1 zákona č. 48/1947 Sb. Tyto spolky vstoupily dnem 1. ledna 1948 do stavu likvidace.

PhDr. Pavla Koritenská

Muzeum východních Čech v Hradci Králové

Historické fotografie: Sběrka MVČ

Fotografie současnost: Jiří Zikmund

Použitá literatura a prameny

Hradec Králové a okolí. Praha: Nakladatelství Service des Pays, 1932.

Koritenská, Pavla. *Velká vizita!...v Hradci Králové za první republiky*. Muzeum východních Čech: Hradec Králové, 2017. Zimund-Lender, Ladislav. *Tři generace architektů*. Hradec Králové: Garamon, 2012.

Královéhradecký architektonický manuál (KAM), zaštitěný kulturní neziskovou organizací kontrapunkt, z. ú. - odborně-popularizační databáze. <https://kam.hradcekralove.cz/>

Běh o Cenu Ústavu fyziologie

Ve středu 19. října se konal 2. ročník Běhu o Cenu Ústavu fyziologie, letos spojený s 2. ročníkem Alumni Run. Běh se konal stejně jako loni v městských lesích a závodníci z řad studentů, absolventů a zaměstnanců fakulty si mohli vybrat z trasy dlouhé 5 nebo 10 km.

Někteří účastníci využili svou účast v závodě k propagaci osvětové kampaně Movember a před během si namalovali na obličej knírky, které jsou jejím symbolem.

Poděkování patří všem, kteří pomáhali s organizací běhu, panu děkanovi, který závod odstartoval, a také sponzorům, kteří věnovali ceny pro vítěze – nakladatelství Grada, Tomáš Soukup a GoMango, Ústav fyziologie, LFHK, ASM a IFMSA. Vyhlášení vítězů a předání cen proběhlo večer v AC klubu.

-PR LFHK-

Základní a Mateřská škola při Fakultní nemocnici HK

Teplé barvy podzimu opět rozzářily interiér nejen dětských oddělení, ale i dalších veřejných prostranství nemocnice, a to díky nadšení učitelek MŠ a školního klubu při ZŠMŠ FN HK a jejich nápadům, jak rozvíjet výtvarné dovednosti a estetické cítění dětí. Motivy jablíček, ježečků, hříbků, pestrobarevných listů a dalších symbolů podzimu evokovaly loučení se s létem a užívání si posledních slunečních paprsků. Každoroční výtvarné tvoření z tradičních materiálů bylo letos obohaceno o nádherné výrobky z pálené keramiky, neboť škola zakoupila vypalovací pec. Samozřejmě ani letos nechyběla **drakiáda** a oslavy **Halloweenu** – při kterých se děti vydávaly výrobou legračních strašáááidelných masek, vyřezáváním dýní a tvorbou duchařských dekorací. O opravdovém ZAPÁLENÍ pro práci svědčí i iniciativa docházet vpozdvečer zapalovat svíčky v dýních umístěných na trávníku před dětskou klinikou. „Nebo, že by to byli duchové? „uáá Duchů přírody se bát nemusíme, ale měli bychom zvýšit ostražitost před nebezpečím, které je skryté a přitom všudypřítomné – **kybersíkana**. Právě kvůli tomu škola pro děti zorganizovala 9. listopadu na dětské klinice poutavou prezentaci od Policie ČR varující před nástrahami sociálních sítí. A proč se okolo 11. listopadu proměnila dětská oddělení v ruční dílny s tématem bílý kůň ve všech variacích? Za to může **Svatý Martin** a jeho bílý kůň a opět učitelky naší MŠ a školního klubu.

Dne 26. listopadu se škola účastnila programu pedagogické sekce na sympoziu **Hradecké pediatrické dny**. Nejprve jsme si vyslechli zprávy ze Somatopedické společnosti od paní doc. PaedDr. Vandy Hájkové, Ph.D., poté díky přednášce Mgr. Pavly Pražákové jsme načerpali nové informace o způsobech vzdělávání dětí se sluchovým postižením, v přednášce paní PhDr. Petry Bendové se dozvěděli o možnostech komunikace s dětskými pacienty omezenými narušenou komunikační schopností, pan Bc. Vít Klouček nás poučil o možnostech rehabilitace dětí s periferní parézou nervus facialis a pan Bc. Ivo Novák nás seznámil s prací Zdravotnické záchranné služby.

O rozkvet intelektu dětí se pedagogové 1.a 2. stupně ZŠ snažili formou několika zajímavých **projektů podporovaných KÚKHK**. Náplní projektu **Znamé osobnosti a zodpovědnost za svět kolem nás** bylo seznámení žáků s osobnostmi reprezentujícími svým životním postojem a svou filozofií morální hodnoty, např. Mahátma Gandhí – vůdce indického hnutí za nezávislost, Dalajláma – duchovní vůdce Tibeťanů, Matka Tereza – humanitní pracovnice a řeholnice, Martin Luther King – vůdce hnutí za občanská práva. Součástí projektů byla výuková videa, zhlédnutí filmů vztahujících se k tomuto tématu, čtenářské úlohy spojené s tímto tématem, a to v angličtině. Výstupem jsou pracovní listy v anglickém jazyce zaměřené na informace o životě jednotlivých osobností a jejich filozofických názorech a přínosech pro společnost, z nichž některé se staly součástí výsledné koláže vystavené ve vestibulu interní kliniky.

Některé výukové metody anglického jazyka užívané na naší základní škole byly vybrány výběrovou komisí a následně prezentovány na **konferenci Schoolink** organizované Domem zahraniční spolupráce.

V projektu **Co bříšku vadí-nevadí** se děti seznámily se správným složením jídelníčku obsahujícím doporučený poměr minerálů, vitamínů, bílkovin, tuků a sacharidů, dále se učily o obsahu těchto látek v různých druzích potravin, a jak vyhledávat informace o složení potravinových výrobků na obalech potravin. Byly poučeny o škodlivém vlivu umělých přísad, a potravinách obsahujících nadbytečné množství cukru a tuku. Obzvlášť před vánočními svátky bude užitečné i pro nás dospělé vštípit si zásady zdravé výživy, aby se z nás nestaly vánoční koule. Tak a dost bylo chlubení, jdeme chystat Advent, Mikuláše a věnovat se tvorbě dalších **projektů podporovaných MMHK a KÚKHK** pro školní rok 2022/2023. Nechte se překvapit.

Dana Morávková

*Vánoční pozdrav
z Hradce Králové.*

*Vánoční a novoroční pozdrav
z Hradce Králové!*